

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDEKEN:
Egy evre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-haásos petti sor egyszer 20 fill.
minden következónél 16 fillér.

Ryftér hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, április 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk: Uj-aradi hang a vashidról.
- A képviselőház ülése.
- Községi aljegyzők Aradmegyében és másutt.
- Egyről-másról.
- A kulisszák mögöl.
- Pénzüntészek negyedéve.
- A közvesztélyes Maros-hid.
- A bot az iskolában.
- A megnyitó dísz-előadás.
- Halálos párbajtért nyolc hónapi fogház.
- A vámsament párti.
- Egy aradi repülőgép próbája.
- A város tűzbiztosításainak reformja.
- A zenekonservatorium estélye.
- Halál toaszt közben.
- A Bibica-öntöndij.
- Két baleset.
- A szegény tanulók jétévöl.
- Tárca: A hétről. Irta: Forgács. — A vén leány beszéje. Irta: Kóvér Ilma.
- Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle Mendés.

Uj-aradi hang a vashidról.

Uj-Arad, április 26.

Megütközéssel értesültünk arról, hogy Arad városának irányadó férfiai ma, mikor a marosi hid ujjáépítése küszöbön áll, azon meggyőződésben vannak, hogy a város érdekei ez idő szerint a hid helyének megváltoztatását nem kívánják.

Kiváncsiak volnánk e határozat indokolását megismerni!

Két törvényhatóságnak közvetlen összekapcsolása, 10,000 lelket számláló községnek Arad városával való összekapcsolása, — mindenesetre érhet Aradnak annyit, hogy a kijelentés visszavívásával, az Arad- és Ujaradot közvetlenül összekötő hid felépítését még áldozatok árán is sürgesse.

A maradi párt azzal érvel, hogy a lakosság egy része a könnyü közlekedés esetében Zsigmondházára és Ujaradra költözik és így a háztulajdonosok tetemes kárt szenvednének. Elfeledik azonban e nézet képviselői, hogy azok, a kiket az élelmiszerek árában való csekély különbözet erre csábít, már régen itt laknak közöttünk, — más azonban az illetőket alig vonzza, mert Ujaradon a lakberek csak oly magasak, mint a Maroson tul.

Csodálkozunk, hogy még nem akadt senki, aki a kir. kincstárt, emlékeztetné arra, hogy az Aradot Uj-araddal közvetlen összekötő hid építése esetében még ha a vár részére második hid építetik is, reá kár nem háramlik.

A mai állapot mellett a marosi hid és három ártéri hidnak, valamint az ezekhez vezető három kilométeres utnak fentartása oly kiadással jár, hogy a hid és révám tulajdonképen mit sem jövedelmez, — míg a vashidak a fenti kiadásokat teljesen fölöslegessé tennék, sőt a befektetett építési tőke amortizációja után, tekintélyes jövedelmet hajtának.

Mindez még a Wekerle pénzügyminiszter elnöklete alatt tartott ankéten alaposan kifejtetett, és helyesnek találtatott. A tervek és költségvetések elkészültek és

a megvalósítás csak arra mulhatott, hogy időközben Wekerle a pénzügyminiszteri tárcát elhagyta.

Megjegyzem, hogy vállalkozó volt bőven s a fináncirozás akadályokba nem ütközött, habár a pénzügyminiszter a kincstár költségén óhajtotta az építkezést fogatosítottatni.

Figyelemre méltó Arad városa részéről, hogy a katonai kincstár alkalmassalaktanyák és raktárak felépítése ellenében a várterületet a városnak bizonyára átengedné, amint az Temesvárott is megtörtént, minek folytán egy könnyen elérhető, nyaraló telep akviráltatnék, ami az értékesíthető sok telket tekintve, kárral alig járna, annál kevésbbé, mert nagyobb sétányokra és ily telepre minden tekintélyesebb városnak feltétlenül szüksége van, a miről a közjó érdekében még áldozatok árán is köteles gondoskodni.

Sokan a hadügyminiszterrel is rémitgetik a kishitűeket, állítva, hogy a jelenlegi hid elhelyezése stratégiai akadályokba ütköznék. Ez azonban mesebeszéd. A fentemlitett ankéten a hadügyminiszter képviselője kijelentette, hogy például a Széchenyi-utca folytatásában a városháza mögött építendő egyvágányu hid a jelenlegit teljesen fölöslegessé teszi, mivel a várnak stratégiai jelentősége nincs.

Ami Ujaradnak közigazgatásilag leendő csatolását illeti, e tekintetben is több nehézséget látnak a pesszimisták, mint a mennyi van. Itt ugyanis, amennyiben a

TÁRCA

A hétről.

Kinek a széles, nagy világon
Egy részvényt sem adott az ég,
S egy pénze sincs a bank-betétben,
Ne fakadjon panaszra még.
Nem bántja azt krízis, se pánik,
A pénzzel akárhogy bánik
Egy s másik pénzkapacitás:
Az ő hitele nem vitás.

Negyedfél esztendő előtt
Volt aktuális ez a hang,
Hogy híres lángeszen a Mórnek
Majd meghalt a Polgári-bank.
Igy jár, kit kedve sokra nógat,
A takaréka a milliókat
Nem kapta osztalékra, sőt
Majd hogy belé ütött a csőd.

Most — üdv Szent Likvidációnak! —
A bankról írni mást lehet
Tavasz jöttén bankot, virágot
Reaktivált a kikelet.
Nem halt meg, csak aludt a lányzó,
A bank megint nagy lesz, virágozó,

És csődöt más ma nem kíván,
Csupán csak Pop Csicsó Stefán.

Hiába költ rémes meséket
Pop édes, a polgárirul;
S kegyeddel a triumvirátus, —
A bank megint halad, virul.
S talán idővel, nagyra válva
Adósságunk' is konvertálja,
S ha tényleg erről esne szó,
Az lesz a nagy konverzió!

S idején a tavaszi napnak
Szinháznak is új napja int;
A deszkákon glédába álltak
Borotvált képü nagyjaink.
S Zilahi nékik példa végett
Tartott magas programbeszédet,
Min meglátszott a hév, a gond,
Olyat Steiner Jakab se mond.

S maholnap kezdi már az új kort
A reaktivált muzsaház;
Kilenc prológnak hangja mellett
Jó meg a primadonna-láz.
Nagy írók verset-versre róttak,
Ennyit még nálunk nem prológtak:
Bár Gondának az a hitej:
Prológ helyt — bérlet kell ide.

S még valami kell a magyarnak,
S Aradnak mindenk fölött:
Egy icipici, karcsu vashid,
Mely Uj-Araddal összeköt.
A hid, mire mindenki áhit
Hevité már apánk apáit,
S tán hosszú századokon át,
Várják a késő unokák.

Nem kell nekünk királyi tábla,
Se alagút, se egyetem,
Nem kell minékünk babaképző
Csak egy kis vashidunk legyen.
Mert míg a Maros nem lát fémet
Az uj-aradi kulturnémet
Vagy érthetőbb nyelven: a sváb
Nem magyarosodik tovább.

Talán már régen lenne vashid
S mi annak révén gazdagok,
Hahogy nem volna albizottság
S a bizottságban bölcs tagok.
Az ügy, ha várt eleddig, várhat,
S az öreg hid, ha majd kifárad,
Leroskad, s többé föl se kel,
Akkor ugyis építeni kell.

Vashid, öreg tengeri kigyó!
Már nem féltjük soká ügyed,

két törvényhatóság megegyezésre jutni nem fog, törvényhozási intézkedésnek van helye, mely esetben a közérdek lévén döntő, az ellenzők egyéni érdekei alig vehetők figyelembe.

Az ujaradiak nagy többsége e mozgalmat támogatni nem fogja, mert egyéni érdekeket a közérdeknek alárendelni nem akarja, s mert jobban látja a nóta végét, mint a városi urak, t. i. hogy a nagy hal csak megeszi a kicsinyeket.

Egyetlen reményünk az, hogy a haladás kereke, bármily lassan forogjon is, megöli a maradiságot és ekkor nyomban világossá válik, hogy nagyobb emporiumok minden törekvése oda irányítandó, hogy a környezetét jó és közvetlen összeköttetések útján magához vonzza s forgalmát ily módon növelje, mi idővel kiterjedését is feltétlenül megnagyobbitandja.

Igénytelen soraim egyedüli célja az, hogy e kérdés megvilágításához hozzájáruljak s harcot proklamáljak azon eszmé ellen, mely csak a konzervatizmus tultergéséből eredhetett, — tartózkodván minden lépéstől a haladás terén.

Dr. Rittich Antal.

A delegáció elnöke. Budapestről táviratozzák lapunknak: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a magyar delegáció elnöke Percei Dezső volt belügyminiszter és képviselőházi elnök lesz.

Vizsgálat a zichyfalvi kerületben. Gróf Karátsonyi Jenő ellen a Zichyfalván megtartott orsz. képviselőválasztás érvénytelenítése iránti petíció ügyben, a Kuria által elrendelt bizonyítás felvételére, a vizsgálat teljesítésével megbízott Deák Péter szegedi táblai bíró, első határnapul folyó hó 29-ének délelőtt 9 óráját tűzte ki Bánlak község-házában.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 26.

Szürkén, unalmasan folyt ma az igazságügyi vita. Babó Mihály, Mandel Pál és Visontai Soma beszéltek hosszabban s ezzel ugyszólván elzárták az utját annak, hogy a honvédelmi költségvetésbe fogjanak.

A déli órákban megjelent Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter államtitkárával, Gro-

mon Dezsővel és várták az igazságügy befejezését, de hasztalan. Az igazságügyi vitával az egész ülést kihúzták, de legalább általánosságban végeztek is vele.

Ülés végén nagy felháborodást keltett a tót Veszelszky beszéde, a ki úgy nyilatkozott, hogy Magyarországon többségben vannak a nemzetiségi törvény módosítottassék.

— Szézyen, gyalázat!

— Hazaáruló!

— Ki vele!

Zugott az egész Ház a tót képviselő felé, a ki kétségbeesetten állott a fülsiketítő láрма mellett s igyekezett kimagyarázni a szavait, a mi egyáltalán nem sikerült neki. Az ülés izgott hangulatban ért véget.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek.

Nessi Pál a pozsonyi német színház tárgyában fog interpellálni a belügyminiszterhez. Elnök több kérvényt mutat be.

Az igazságügyi költségvetés

Babó Mihály a kihágási törvény javítását kívánja, mert nem elég, hogy a miniszter a bajok létezését elismerje, hanem kell, hogy azokat orvosolja. A tőzsdebírósgot reformálni akarná a miniszter, de most a költségvetés, mint Damokles kardja lebeg felette — amint a miniszter mondja — azért ezt nem teheti. Pedig ismeretes dolog, hogy a többséget nem alterálja semmi abban, hogy a miniszter javaslatát elfogadja. Helyteleníti a miniszternek az ügyvédi nyugdíjintézzettel szemben elfoglalt merev álláspontját. A jegyzők magánmunkálatainak kérdésére tér át. Váradi Károly határozati javaslatában, mint zugírászatot tünteti fel a jegyzők magánmunkálatait, és kéri, hogy a jegyzők kezéből a magánmunkálatok gyakorlását vegyék ki. A jegyzőség történeti multját tárja fel. A jegyzők munkálatait nem lehet zugírászatnak tekinteni. A zugírászat korlátozását sürgeti.

A katonai bíraskodást reformálni kellene. A miniszternek figyelmébe ajánlja, hogy a konstantinápolyi magyar konzuli főtörvényszék-nél a magyar nyelvet és magyar cimert figyelembe sem veszik. A kuriai bíraskodást helytelennek mondja, a Kuria ítéleteinek indokolását nyilvánosság elé, illetve a Ház elé kellene terjeszteni. A fegyházi lelkeszek számára jobb dotációt kíván. Helyesli a bírói és ügyvédi kvalifikáció egyesítésének tervét.

A minősítési táklázat titkos voltát helyte-

leníti, ennek nyilvánosan kellene történnie. A segédszemélyzet csökkentése nem volt helyes dolog, épen a segédszemélyzet van legtöbb dologgal megterhelve, míg a fogalmazói személyzetnek alig van valami dolga. Issekutz Győző azon szavaira reflektál, mely szerint a halálbüntetés fenntartandó. Ezt helytelennek tartja. A költségvetést nem fogadja el.

Válasz az ellenzéknek.

Mandel Pál az igazságügyi kormány bírálata alkalmával elhangzott észrevételekre válaszol. Az ellenzék részéről legtöbbnyire olyan észrevételek hoztak fel, melyekkel a kormány s a többség is egyetért, és a sommázatban mégis megtámadják a kormányt, megvonják tőle a bizalmat, megtagadják tőle a költségvetést.

Az ellenzéki szónokokat nem tartja menteknek a pártállásból folyó befolyástól és ennélfogva bírálatuk sem lehetnek mentek a pártállástól.

Váradi Károly felhozta, hogy nagyon lassan történik a perrendtartás tárgyalása, ennek oka nem a bizottságban van, melynek tagjai türelmetlenül várják már a perrendtartás tárgyalását. Bakonyi Samu és Simonyi-Semadan Sándor szavaira reflektál. A kereskedelmi törvény nem lehet magyar nemzeti. Ez a modern jus gentium, mely kell, hogy minden népnél egyenlő legyen. A könyveknél nem kötelező a magyar nyelv, ezt is felhozták egyesek. Terjesszük a magyar nyelvet kulturális intézményeinkben, ez helyes, de a külkereskedelmünk rovására ne. Felhívja Simonyi-Semadan Sándort, vizsgálja meg a bankok, nagy cégek könyveit Budapesten, hallgassa meg a tőzsdebírósgok tárgyalásait és meg fog győződni, hogy nincs cég, mely könyveit németül vezeti. Simonyi-Semadan azt is mondta, hogy a régi törvények jók voltak, és nem kellett azokat csendőrszuronyokkal végrehajtani. Ő bizonyára azt a kort értette, mikor a deressel, hajduval, meg pandurral szereztettek érvényt a törvénynek. (Élénk tetszés és helyeslés.)

A biztosítékok mérlegelését az ujkor legnagyobb vívmányának tekinti és Simonyi-Semadam mégis ellene nyilatkozik. Hiszen Büzath Ferenc felhozta, hogy mennyi az ő megjében a hamis tanuzás, ez ellen pedig csak a biztosítékok szabad mérlegelése alkalmazható. A bíróságnál előforduló albirói, alügyészi állásokat törölnönek tartja, ez nem felel meg a bírói méltóságnak. A bíróságot az ügyvédi kamara tagjaiból kellene megalkotni. A többiekben a miniszter észrevételeit magáévá teszi. A költségvetést elfogadja.

Simonyi-Semadan Sándor félreértett szavainak helyremagyarázására személyes kérdésben kér szót, és azt fejtegeti, miért nem fogadta el a költségvetést.

Városatyáit szaporítja

Négy alkotmányos kerület

S ki jelöltnek lép a porondra,

Nincsen pro. rammbeszédre gondja;

Ha nem lesz igérnie mit,

Itt van a hid, a hid, a hid.

Forgács.

A vén leány boszúja.

Irtá: Kővér Ilma.

Nem szoktam keresni, sőt kerülöm a házbeli szomszédokkal való ismerkedést. S ennek dacára alig egy hétre rá, hogy elfoglaltam új lakásomat, bejáratos lettem ahhoz a hosszú, száraz vén kisasszonyhoz, aki ajtó-szomszédom lévén, beköltözködésem után való napon kiségitett egy skatya gyufával. Innét datál a barátságunk.

A többi házbeliekkel nem érintkezett s így azzal hizelegnettem magamnak, hogy Zombory Mártha kisasszony rokonszenvével tisztel meg. Nem élt valami bőségben, de a szükségnek se látszott nyoma szerény háztartásában.

Mintegy félévi ismeretségünk után azzal tüntetett ki, hogy elmesélte nekem élete történetét. Nagyon egyszerű, de még se mondható mindennapinak ez az ósdi történet.

— Tizennyolc éves koromban teljesen árvár maradtam; kezdte a vén leány. Atyám ta-

nár volt; anyám jó, de teljesen vagyontalan családból származott. Az én koromban még nem állt annyi pálya nyitva a nő előtt, mint ma és mikor szüleimet elvesztve, anyagilag is minden támasz nélkül álltam, nem volt más választásom, mint az, hogy két kezem munkájával: fehérnemű varrással szerezzem meg mindennapi kenyeremet.

Még atyám életében ismerkedtem meg Somvay Bélával, a fiatal tanárjelölttel, a ki, mint kijelentette, tisztességes szándékkal járt házukhoz s atyám koporsóját jegyesem karján kísérttem ki a temetőbe.

Az esküvő attól volt függővé téve, mikorra Somvay Béla megkapja kinevezését. Ha atyám életben maradt volna, ez hamar megtörténik, mert befolyásos barátai voltak, de halála után csak abban nyilatkozott meg ez a barátság, hogy hatalmas átméretű koszorukat küldtek koporsójára és az illemszabta hosszú ábrázattal álltak körül a ravatalt. Ezentul egyiket sem láttam többé. Ők nem kerestek föl és én nem alkalmatlankodtam náluk.

Mintegy öt hónappal atyám halála után, azzal a hírrel jött hozzám a vőlegényem, hogy vidéken néz körül, mert a fővárosban már hasztalan lesi kinevezését.

Nehéz volt az elválás, habár szentül fogadta, hogy mindennap ír. — Kezdetben pontosan betartotta ígéretét, később azonban ritkultak a tudósítások; de minden levelében azt ismételte,

hogy csak küzd és fárad, s mi életének egyetlen célja: gondtalan jövőt biztosítani számomra.

Több mint egy hónap óta nem kaptam tőle levelet, a mi bizony fölötte lehangolt. Tan csak nem bete? Lettem a munkát, a melyel e napon semmire se haladtam. A márkész fehérneműt egy régibb újságpapírba csomagoltam. Osztónyszerűleg tévedt oda tekintetem. Ismerős néven akadtak meg szemeim. Nem hittem nekik és nagy ideig kétkedve meredtem a sorokra:

„Somvay Béla tanár tegnap tartotta esküvőjét L . . . megye tanfelügyelőjének Hollendy Ákosnak bájos leányával, Margittal.”

A vén leány hangja megcsuklott. Ulebe tettem a varrást s láttam mint fogott föl két kibugygyanó könyccseppet az a nagy üveg karika a szemén. Folytatta:

— Negyvenkét éves történet ez, de mint ha mintha most is érezném: hogy szorult össze a szívem, a torkom. Sokáig tartottam kezembe azt a darab újságpapírt, — aztán lettem — és zokogtam . . . zokogtam . . .

Ennyiből állt az egész.

— Hogyan — kérdeztem csodálkozva. A vén leány mosolyogva bölintgatta fejét.

— És nem gondoltam-e legalább az öngyilkosságra? ezt akarta kérdezni, ugy-e bár? Tagadólag intett.

— Nem, akkor még nem jutott eszünkbe az eféle. Ez a mai kor sportja. A mai nők közt alig akad egy is, akinek nem volt legalább egy

Tót szempontból.

Veszélovsky János a jó, gyors és olcsó igazságszolgáltatást tartja az állam legfőbb feladatának. Hogy pedig ez jó és gyors legyen, arra legnagyobb befolyással van a törvénykezés nyelve.

Olay Lajos: Magyarországon csak magyar lehet az!

Veszélovsky János: A mai körülmények megkövetelik, hogy a nép nyelve legyen a törvénykezési nyelv. Morva, Cseh, Sziléziában és Lengyelországban három nyelven történik az igazságszolgáltatás.

Beóthy Ákos: Azért vannak ott olyan szép állapotok.

Veszélovsky János: Az igazságszolgáltatás közvetlensége, szóbelisége a nép nyelvének használatát okvetlenül feltételezi. Én ezen kívánalmamat a haza iránti szeretetből felhoztam — úgy mond — és azt a miniszter és Ház figyelmébe ajánlom. A magyar faj ezzel sokat nyer, mert a szabadságot, testvériséget és egyenlőséget érvényre juttatja. Utóbbi időben olyan körülmények, elvek léptek fel, melyek a kis államokat tönkre akarják tenni.

A tulzott nacionalizmus állati ösztönöket önt az emberekbe, gyűlöletet szit. Magyarországot a szabadságot megmenteni óhajtja, és a keleti népeket maga köré tömöríteni hivatva van, neki kell fellépni ezen tulás ellen. Ezért felszólítja a kormányt, hogy a nyelvek szabadságát vegye tekintetbe. — Minthogy népének nyelvét a törvényhozásból és bíraskodásból kizárva látja, a költségvetést ellenzéki álláspontjánál fogva sem fogadja el.

Molnár János a végrehajtási törvény revíziója alkalmából határozati javaslatot ad be, mely szerint meghatározott birtok-minimum és az ehhez szükséges gazdasági állomány, gazdasági eszközök, szükséges föld, élelmiszer, sem ad, sem egyéb tartozás fejében elárverezhetők ne legyenek.

Visontai beszéde.

Visontai Soma felhozza, hogy a perrendtartás egyik legnevezetesebb alkotása: a közvetlen szóbeliség behozatala, mely a tárgyilagosságot felderítésénél szükséges. Ez a közvetlen szóbeliség magas színvonalon álló ügyvédséget és bíróságot igényel. Ujabb időben azon rossz felfogás terjedt el, hogy a jogvédők iránt csak ellenszenvvel lehet viselkedni. Ez veszedelmes felfogás, mert kapcsolatban van az igazság, a szabadsággal szemben való ellenszenvvel. A jogvédők osztályából kerültek ki Magyarországon azon nagyjai, akik nemzetüket közbiztonsági téren képviselték és megvédelmezték. Ez az ügyvédi kar nem érdemli meg a miniszter ellenszenvét.

Szívákkal szemben kijelenti, hogy a miniszter igenis liberális a jogszolgáltatás terén. A miniszternek liberálisizmusaért elismeréssel

olyan perce, a melyben az öngyilkosság eszméje megvillant agyában. Pl. ha a szabó elrontotta ruháját, vagy le kell mondania egy fürdő évadról, egy bárról. Mi nem voltunk olyan felvilágosodottak, annyira tudományosak. Akkor még büns jelzővel bélyegezték az öngyilkosságot és el se temették az efféle vétkeket. — Ma felkoronázva, fölös pompával, mint egy szent eszméért kiszervenvedt vértanút kísérik sírjába az ilyeneket. Mi azt tartottuk, hogy a halált meg kell érdemelni.

Ugyáltszik én még nem szolgáltam rá. Ahhoz is idő kell, hogy az ember a világ legszerencsétlenebb teremtményének érezze magát. Nekem erre sem volt érkezésem.

Egyszer szerettem életemben. Csalódtam s ez a csalódás elég volt egész életemre. Elvonultam, dolgoztam s a munka enyhítette fájdalmamat.

Körülbelül 15 év múltán a házba, melyben laktam, egy beteg férfi költözött elg hat éves fiacskájával. A gyermek sokszor bejött hozzám és sokáig elcsicsergett. Atyját nem láttam. Folyton a szobát őrizte.

Egy napon a gyermek sikoltására ébredtem.

— Apuskám! apuskám! ébredj fel! Reggel van. Kis vártatva ajtómon dörömbölt apró ökleivel.

— Mártha néni, Mártha néni! keltse fel az apát. Rám néz, de azért alszik, mert nem mozdul.

adódik. Magyarországon a büntető törvény hiányai miatt majdnem naponként igazságtalanul és ártatlanul ítélnek el. Ezen a helyzeten javítani kell. A büntetőjognak nagy hiánya az is, hogy a nyomorgó családapát, ki családjára nehéz, krajcárnyi ételmelet lop, szigorúan büntetik, míg más családoknál például valóságos kegyelmet ad. Kéri a minisztert, hogy míg az új büntető eljárás elkészül, addig is adjon be a miniszternek kérdés rendezése tárgyában javaslatot.

A feltételes ítékezés szükségességét hangsúlyozta. Helyteleníti az eljárásokat, hogy a miniszterek gyakorolják a kivégési eljárást és a miniszterek, mint politikai hatalmak ítélik el az emberek százazreit. E tere is segíteni kell. A sajtójogszolgáltatásról szól, mely teljesen helytelen irányú. Az esküdtszék kell, hogy a sajtójogszolgáltatás egész vonalát helyreállítsa. Azért az esküdtszéki bíróságot minden sajtóvétség, becsületsértés, rágalmozás esetén alkalmazni kell. Kéri a 16. szakasz eltörlését és a 17. szakasz behozatalát illetőleg határozati javaslatot a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szívalon.)

Elnök szünetet rendel el.

Viharos jelenet.

Szünet után

Krasznay szólott elsőnek. Veszélovsky beszédével foglalkozott s kimutatta, hogy amit ő a nemzetiségi törvény tárgyában követel, az egyszerűen törvénytelen. A tótok és a többi nemzetiségek nem alapítottak itt államot, de nem is volt hozzá erejük.

Veszélovsky válaszában kijelenti, hogy mivel Magyarországon a nemzetiségek többségben vannak, azok pedig a nemzetiségi törvényt rossznak tartják, tehát meg kell azt változtatni.

Óriási láрма támadt erre a teremben.

— Gyalázat! Szégyen! — kiáltozták mindenfelől.

— Hogy mer itt hazudni? — szolt közbe egy hang.

Olay Lajos: Hazaáruló!

Elnök kérdi Veszélovskyt, mondja meg, igazán mondotta, hogy a nemzetiségek többségben vannak?

Veszélovsky: Lehet, hogy úgy mondtam...

Felkiáltások: Gyáva... A gyáva! Ime, letagadja, amit épp e percben mondott. (Nagy zaj és láрма.)

Elnök Veszélovskyt rendreutasítja. (Zajos helyeslés.)

Plósz Sándor igazságügyi miniszter röviden válaszol az elhangzott beszédekre s a benyújtott határozati javaslatok elvetését kéri. Kijelenti, hogy a bíróságoknál a magyar nyelv háttérbe szorítását nem engedi meg. (Zajos helyeslés.)

Erre a költségvetést általánosságban elfogadták. Hétfőn megválasztják a kvótabizottságot, azután folytatják a költségvetés tárgyalását.

Atsiettem. Háttal ült az ajtónak a nagybeteg. Amint eléje kerülök a vér megállt ereimben. A halállal vívódó férfi — Somvay Béla volt. A házban más névvel volt bejelentve, mert zilált anyagi viszonyai miatt le kellett tennie nevét.

Rám meresztette üveges szeméit. Felemelkedett. Maga elé terjesztette két karját. Erctelen hangon hörögte le:

— Meglakoltam, meg vagy bosszúva.

Visszahanyattott. Hosszas élesztgetés után visszacsaltuk bele a lelket. Kevés szóval tördelte le a 15 év történetét. A felesége pazarlása tönkretette, azután elhagyta három gyermekével, akik közül csak ez a fiucska maradt életben. Sohase gondolt vele az anyja.

— Az Isten a te nevedben állt bosszút bosszú tőkéleterajtam. As.

— Még nem, leletem és magamhoz öleltem a kis fiut. Ő megértett és nyugodtan zárta le szeméit.

Mártha néni sokáig hallgatott, mikor újra megszólalt, most már azonban teljes a vén leány bosszúja.

Fejével az ajtó felé intett, a hol egy szép férfi jelent meg; dr. Somvay Béla, a hűtlen kedves fia, akit az öreg leány két keze munkájával nevelt fel és tett emberré. Még egyszer ismételte halkán, most, most már teljes a vén leány bosszúja.

TÁVIRATOK.

A bur háboru.

London, ápr. 26. **Brodrick** hadügyminiszter tegnap itt egy lakomán beszédet mondott, a melyben úgy nyilatkozott, hogy a béke talán közel van, de azért Anglia időközben még annyi legénységet és hadiszert küld ki, hogy a háborút még egy esztendeig, vagy ha szükséges, még két esztendeig folytathassa.

Kegyetlen tábornok.

Manila, ápr. 26. **Smith** tábornok ügyében, akit azzal vádolnak, hogy **Waller** őrnagynak adta az utasítást, hogy a filippinok ellen kegyetlenségeket köveessen el, ma kezdődött meg a hadbírói tárgyalás. A tárgyaláson a vádlott védője beismerte, hogy **Smith** tábornok azt a parancsot adta az őrnagynak, hogy öljön, gyujtogasson és Számárt elpusztítsa. **Smith** csakugyan azt mondta az őrnagynak, hogy meg

öljön mindenkit, a ki fegyverképes, és 10 éven belül van. Azért állapította meg ezt a korhatárt mert Számár szigetén az ilyen koru gyermekek oly veszedelmesek, mint az öre-

Községi aljegyzők
Arad megyében és másutt.

(Szerkesztés)

— Az Aradi Községi Intézkedés.

tudósítójától. —

Aradvármegye törvény. Arad, április 26. ben, úgy a többi vármegyék községe a folyó évtézményt óhajt életbe léptetni szép helyi invármegyében a segédjegyzői állávanis aradsincsenek rendszeresítve, hanem pmái napig ségek anyagi viszonyaihoz és bölcs a közhoz képest úgy vannak dotálva, hogy ársukviselő-testület megszavaz 400, maximumápkorona évi fizetést, míg a községi, vagy a jegyző kosztot ad; mert hiszen ha a jegyző nem látná el, úgy képtelen volna megfelelő munkaerőhöz jutni.

Ezen furcsa helyzeten Aradvármegye törvényhatósága segíteni akar oly módon, hogy a segédjegyzői, illetve aljegyzői állás rendszeresítését mondotta ki, s az erre vonatkozó szabályrendelet elkészítvén, azt a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztette.

Ez a szabályrendelet a napokban érkezett le, s a szabályrendelet két főbb pontjának módosítása végett visszautasított. Az első pont a képesítésre vonatkozik, a melyet a miniszter olyképp óhajt megváltoztatni, hogy az aljegyzőktől „ne kívántassék meg a jegyzői képesítés” talán azon indokból, mert azáltal módot akar nyújtani a jegyzői pályára készülő ifjaknak, hogy ily minőségben szerezzék meg az 1900. XX. t. c.-ben előírt és a tanfolyam hallgatására megkívánt egyévi gyakorlatot.

Szinte fel nem fogható az aljegyző munkaköréről és tevékenységéről alkotott fogalom, mikor ezt a miniszter egy kezdő egyénnel akarja végeztetni. Mire való akkor a gyakornok, vagy a szabályrendelet szerint rendszeresített írnök, kiktől a jegyzői képesítés nem kívántatik meg, hiszen köztudomásu dolog, hogy egy kezdő ifjut legalább egy évig semmiféle fontosabb ügy önálló elintézésére használni nem lehet. Nem azért, talán, mert a jegyző nem akarja, hanem azért, mert erre az illető nem képes. Arról pedig határozottan meg van győződve minden szakavatott egyén, hogy a legkisebb jegyzőségben sem képes a mai viszonyok között az összes ügyeket maga a jegyző végezni, s hogy egy képesített egyénre, nem pedig kezdőre mindenütt szükség van, mert

bizony a jegyzői pályára készülő ifjura sem az adó, mezőrendőri és községi bíráskodás, sem pedig közigazgatási ügyek önálló kezelését nem bízhatja. Annak munkaköre legfeljebb a végrehajtás és a szükséges másolásokra szorítkozik.

De eltekintve ezen közismeretű körülményektől, a miniszter az Aradvármegye törvényhatósága által alkotott szabályrendelet véleményezésénél ellentétbe jön a 77029. IV. a) 1901. évi számú intézkedésével, mely intézkedéssel Torontálvármegye törvényhatósága által alkotott szabályrendeletét, melynek 4. §-a ekként szól: „segédjegyzők, (aljegyzők) csak oly egyének választhatók, kik az 1883. évi I. t. c. 6 §-ában vagy az 100. XX. t. c.-ben meghatározott képesséssel bírnak“ jóváhagyta. — Ugyanily értelemben hagyta jóvá Krassó, Bács-Bodrog, stb. vármegyék szabályrendeleteit is.

A másik pontra vonatkozólag kimondja a belügyminiszter, hogy az eljegyzők fizetését nem lehet minimumként 1000 koronában megszabni, hanem a községi képviselő-testület az azt meg, s úgy ez ragadja majd az alkalmat, hogy a segédjegyzők fizetését a régi stadiumba terelje.

Ezek után az a kérdés merül fel, hogy miért van a tiz közigazgatási tén oklevéllel litva? Azért talán, hogy az megállapítása kikerülő egyének minden fizetés mellett nélkül 400—500 korona egyezőséghez jutnak? 5—10 évig várjanak, ha tanfolyamokból ki-
Vagy pedig azért, hogy tanfolyamokból kikikerülő és teljes szétválasztási mód mellett a jegyeket megfelelő mértékben a községek élére állítsa? zóvel egyetemes utóbbi tartotta a miniszter Valószínű, hogy is, a midőn az 1900. XX. szem előtte léptette.

t.-cikket üdvös és magasztos eszme volna Aradmegye törvényhatósági-bizottsága az, kodnék a már megállapított szabályrendet egész szövegéhez és kérné annak teljes telmében való jóváhagyását, mivel a tulajdonképeni cél csak is úgy lesz elérhető. Ragaszkodnék már annál is inkább, mivel a fentebb említett vármegyék szabályrendeleteit is oly értelemben hagyta jóvá a miniszter, s így nincs ok, hogy éppen Aradvármegye elessék ezen teljes szövegű szabályrendelet jóváhagyásától. Ha pedig ez mégis megtörténék, úgy joggal lehet mondani, hogy bizony a tanfolyamokból oklevéllel kikikerülő ifjak szomorú helyzetnek néznek elibe, mert hiszen ha azoknak ismét 400—500 korona fizetéshez és minden jövő megállapítás nélküli álláshoz kell menniök, úgy tanácsosabb, hogy az illetők bírósághoz, pénzügyi, avagy más hivatalhoz díj-noknak, irnoknak álljanak be, a hel jövőjük biztosítva van, amennyiben manapság ezeknek van nyugdíjképeségük, míg a segédjegyzőknek, legalább Aradmegyében, nincs.

A küszöbön lévő megyei közgyűlés előtt mindezt figyelmebe ajánljuk Aradmegye törvényhatósági-bizottságának.

SPORT.

+ A kerékpár ellen. Arad követhetné Nagybecskerek példáját, hol a városi tanács állást foglal a kerékpár ellen s annak eltörlését fogja javaslatba hozni a közgyűlésnek. Mint lapunknak jelentik, a nagybecskereki keréki kereskedők, iparosok, egy csomó sport egyesület és a tanuló ifjuság együttes kérvényt intéztek a városi tanácshoz, amelyben a kerékpáradó megszüntetését kérték. A tanács ma délelőtt tartott ülésén, Mattanovich György jegyző előadása alapján helyt adott a kérelemnek és tekntettel arra, hogy az adó behozatala a városnak több kárt, mint hasznot hozott, egyhangulag elhatározta, hogy hasonló értelmű ja-

vaslatot terjeszt a képviselő-testület elé. Május 1-től kezdve tehát Nagybecskereken megszűnik az odíozus kerékpárado.

+ Az aradi kerékpár klub vasnap folyó hó 27 én tartja első kirándulását az idei szezonban és pedig Vingára. Indulási d. u. 2 óra-kor. Gyülekezés a vár oldalán lévő vámháznál.

Egyről-másról.

(Mela akkord. — Horánszky halála. — Az országos fagy. — Remények. — Képzőművészeti háborúság. — Trágár-ságok a színpadon. — Párisi betöltött darabok. — A számi örökös nálunk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 26.

Mi más az ember élete, mint vágyak és remények akadatlan temetése s mi nagy és bölcs reális, hogy vágy és remény mégsem hal meg soha. Akarcsak a földnek gyarlandó halványo; ha kidől az egyik, már ott áll terep a másik, hogy helyébe lépjen. Egy kimarad a rendből, más beáll a sorba, a kontinuitás nem szűnik meg soha. Ez maga az élet, az eleven és kérielhetetlen logikájú élet, a melyet égi kéz igazgat. S ez életnek logikájához tartozik az is, hogy néhanapján fittyet hánjon a logikának magának. Tollamra adja pedig a keserű igazságokat e hétnek története, melyet im krónikába rovak. Szomorú egy hét volt. Kezdődött gyászszal, végződött siralommal. S a mi közbül esett, az sem volt mind vidám.

Kezdődött gyászszal. Sirba tettünk egy magyar minisztert, a ki egy igazán munkás pálya estéjén jutott el a Horeb hegyére. Még meg tudta mutatni népének a távol kódében csillogó ígért földjét, de maga már el nem juthatott oda. Megmutatta a célt, Magyarország gyönyörű és teljes fölvirágozását, a melyhez a munka országútján jutni. Világéletében maga is mindig ezen az uton járt s mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy róla a nekrológusok nem tudtak följegyezni ugynevezett apróságokat. „A szellem könnyed és játszi csapongásaira neki nem jutott ideje, az ő komoly agyát mindig nagy kérdések foglalkoztatták. Élete történetét két sorban rá lehetne vélni, sirkövére: élt és dolgozott, hiven szolgált hazáját és nemzetét.“ Mennyit vártunk e munkás férfiutól, működéséhez mennyi reményünk fűződött! S im, mire nehéz útján a hegytetőre ért: behunyta szemét, munkája megszakadt és reményünk, mint anynyi társa, kettétört.

Szomorú volta hétnek vége is. Szent-György napjának hajnalán arra a keserű tapasztalásra ébredt a gazda, minden gazda az egész országban, hogy szép reményeit tönkre tette egy éjszaka fagya és a hajnali dér. Vége a szőlőnek, vége a gyümölcsnek és vége a kerti veteményeknek. A gazda szűkölködni fog s az ország estétől reggelre sok millióval lett szegényebb. Pedig mily szép reményekkel volt eltelve a gazda, minő örömmel nézegette a palánta fejlődését. De hajh, remény! Kettétört ez is. Ám a siron is fakad virág, reményünknek is új ága nő. Akad majd jó hazafi, aki a kettészakadt élet komoly munkáját komoly munkával folytatssa, s a gazdát is talán megsegíti az Isten. Ha meghal a remény, ime új remény születik. E nélkül mit is érne az élet! Reméljünk tehát!

Közbül volt a héten egyéb is, a mi bussá és kedvetlenné teszi az embereket és elméledésre készíti a krónikást. Megint kitört a képzőművészeti háborúság. Azok után, hogy afféret csináltak legnagyobb írónk pár ezer koronájá miatt, már meg sem lepődünk, hogy most megint egyik legelső művészüket kezdték ki, a kinek legszebb szobraikat köszönhetjük. Mikor már azt bihetné az ember, hogy lecsöndesült a vihar és megkezdődhetné a békés, gyümölcsöző munka: a nyugalmas szélcsőndben csak elrikkantja magát valamelyik hang, fölver bennünket a munka-asztal mellől, panamát emleget, — aztán kitör a botrány és kész a háboru. Istenem, ha a mi művészeink annyit dolgoznának, mint a mennyit veszekesznek! Időt és erőt fecsérelnék haszontalan civódásra; ha ezt az időt és ezt az erőt alkotó munkára fordítanák, a művészet renesszánsza születnék ebből.

De hát pörlekedő nép vagyunk, ki tehet róla, hogy ilyenek a művészeink is? Am ahol a művészet szent nevével csakugyan visszaélés történik, ott miért nem áll lángpallossal egy

Gábriel angyal, hogy kiverné a vétkezőket a művészet paradicsomkertjéből? A képzőművészetnek annyi Catoja van, a színművészetnek miért nincs egy sem? Nem kell éppen erényhősök lenni, hogy fölhaborodjék valaki azokon az utszéli obszcentisásokon, a melyekkel mostanában traktálják a színházbajáró közönséget. Ezen a héten ugyancsak bőven kijutott a fővárosnak ezekből az ocsmányságokból. A Vigszínházban egy igen kétértékű francia bohózatnak a bemutatója volt szerdán. Címe „Az őrnagy ur“ s szemérmelenségben lefözi még a hirhedi „Osztrigás Mici“-t, a „Teknősbékát“ és a „Vágrehajtó“-t is. De a Magyar Színház még az „Őrnagy ur“-ra is ráduplázott a „Herkules munkái“-val. Ez már igazán az a határ, a mikor már a kevésbbé romlatlan izlés is kénytelen rendőrért kiáltani.

Olyan darabok vannak most a színházaink műsorán, a melyek még a gall-gyomornak is tulságosan borsosak voltak. A Párisban betöltött „Les Avaries“-t nálunk a legnagyobbtaban előadják, a „Herkules munkái“, amelyet Párisban csak erősen megszeldítve mertek előadni, Budapesten csonkítatlanul kerülhetett színre s a Vigszínház előkelő színpada a párisi külvárosi színházak irodalmi termékeiből táplálkozik. Ide jöjjenek Cato uraimék, itt csináljanak rendet, mert a mi kulturmissziót teljesítő színházaink, hovatovább teljesen megméltelyezik Budapest erkölceit s talosan olyan balkáni színvonalra sülyedünk, aminő idegenben — a hirünk.

A hirünket különben elviszi majd exotikus hazájába a számi trónörökös, akit kedre várunk a fővárosba. Oh, csodadolgokat fog itt látni nálunk. Megfognák mutatni neki a káposztás-megyeri vízvezetéki művet (inni azonban nem lehet ebből a vízből, mert hajh, nem fényes gyomornak való az,) megmutatják neki a köztávhidat, megizlettetik vele a nemzeti gulyást és a nemzeti turós csuszát, ha lesz idő, elviszik Kis-Bérre is az állami ménes meglekintésére. Azután persze banket. Ez így volt és így lesz mindig. Nem is ismernek egyebet Magyarországból ugyszólván sehol. Ezt a programot a városi hatalmak és a városi bölcsek állapították meg s amit ők megállapítanak egyszerűen, az szent most és mindörökké!

A kulisszák mögöl.

(Kép a helyzetről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 26.

Nem mindig jelent a libagógóság országos veszedelmet és meg is szokta már a nagy közönség a fővárosi sajtóban időnként támadó rendkívüli zaj fölött minden különösebb emóció nélkül napirendre térni, miután keletkezésakor rendszerint ép oly kevéssé látja annak okait, mint elmulása után hatásának eredményeit. Így most, Horánszky halála után is szokatlan érdeklődéssel és egymásnak ellentmondó híresztelésekkel hangos és tartós pletykázkodás folyik a hírlapok hasábjain.

Ezuttal azonban ennek a zivajnak a figyelmes szemlélő előtt könnyen felismerhető és a helyzetre nézve nagyon is jellegzetes okai vannak. Horánszky halála, úgy látszik — nem annyira megzavarta, mint inkább — föltedte azokat a pártközi állapotokat, melyek a parlamenti élet stagnáló felszine alatt uralkodtak, s felszabadította azon repulzív erőket, melyek — úgy látszik — Horánszky személyében kötöték volt le ideiglenesen egymást. A periferiákon — mint a hogyan egy volt ellenzéki vezérférfiu az ő politikai zsargonján a vidéket nevezte — a periferiákon jól-rosszul elsimultak valahogy a politikai ellentétek, de épen ott, ahol a bevégzett tényeket teremtették, épen a centrumban, nagyon fogyatékosan ment végbe az egységes kialakulás fermentációja, és nagyon úgy látszik, hogy a szabadelvű párt egyes csoportját még most is nagyobb érdeklődéssel köti a régi obstrukciós fegyvertársakhoz, mint a mostani pártfeleikhez.

Egészben és nagyjában ez a helyzet szignaturája, azé a helyzeté, melynek zürzavaros kavardása a sajtó hasábjain a mostani zajos tereferében nyer kifejezést.

Horánszky csakugyan *oszlopos* tagja volt a saját pártjának, mert most, hogy kidőlt, megrendülni látszanak szabadelvű párt egységének alapjai s a belvadt frakciókat megingótt bizalmuk fogyatékosága lázas idegességgel arra készteti, hogy pozíciójuk állandóságának garanciáit a hatalom végleges megszerzésében keressék.

A kereskedelmi tárcának birtokolása e célra már elégtelennek látszik: innen a nehézségek annak betöltése körül. Nem biznak többé a miniszterelnök oszto igazságában, sőt nem kell nekik már a *megosztott igazság* sem és épen azért követelik most már mind sürgetőbb az az eljárást a maguk számára, honnan az egész helyzet urává lehetnek és a melyre 4 év óta hasztalan törekedtek — a *belügyminiszterséget*.

Horánszky halála volt a jeladás a rezervából való kilépésre és a gyászeset által sulyosított helyzetet a miniszterelnökre nézve a volt nemzeti párt egyik vezéralakja úgy vélte elviselhetőbbé tenni, ha vállairól a belügyminiszterség terhes hivatalát leveszi és annak betöltésére maga vállalkozik. Így a kilátásban levő s előre láthatólag folyton szaporodó időközi képviselő-választásoknál a pártközi diskusszióknak, egyezkedések és megalkuvásoknak folytonos ellentétet keltő izgalmi események s ezen választások egy irányban vezetnének.

Ez a megoldás annál szerencsésebb volna, mert ebben a szabadelvű párt egy másik hatalmas tábora, a *mágnás kaszinó* is megnyugodnék, a mennyiben a kereskedelmi tárca így ő neki jutna s annak betöltése által az ő jogos ambíciója is *egyelőre* kielégítést nyerne.

Az *agráriusok* is ezt a megoldását sürgetik a helyzet bonyodalmainak. *Darányi* ugyan bőséges koncessziókat tett az ő politikájuknak, de hát nem az a fő, hogy *miként* kormányozzanak, hanem az, hogy *ki üljön* a miniszteri székekben. *Darányi* most már kapott stációt és kenyeret, mint a kálvinisták világi püspöke, illő, hogy az agrár-érdekek védelmét *igazi* agráriusnak engedje át.

Így forr a boszorkány-üst és így keresnek benne a legcsodálatosabb teremtmény érdekelt kölcsönös elhelyezkedést. A kultuszminiszter elleni nyílt és titkos támadások nem mai keletűek. Minden előfordult és alkalmasnak ígérkezett incidensből kázust igyekeztek a várományosok csinálni és majd a hírlapokban terjesztett híresztelésekkel, majd a *bécsi posta* útján törekedtek a liberális miniszter állását megingatni. Most már, hogy a pártközi osztozkodásra való általános hajlandóságot látja, a győzelmes obstrukciónak egy másik szignatárius hatalma, a *néppárt* is követeli a maga részesezését, a béke árát, mely nem más, mint a *kultuszminiszteri tárca*. Ez már nemcsak egyszerű tény, hanem olyan tény, a melyről már — *beszélnek*.

Jellemzi a helyzet végleges elfajulását *Polónyi* meghívása a függetlenségek által.

A többszörösen hite-hagyott, klerikális politikai hetykélkedve szabja feltételül, hogy nem lép be a függetlenségi pártklubba és a függetlenségi párt még is mandátummal kínálja; nemzetünk nagy alakját hülyének nevezte *Polónyi* és *Kossuth Eerenc*, a fiu, mégis barátságot ajánl neki.

Hová jutott a függetlenségi párt! Ennek a vadházasságnak, mely *Kossuth* és *Polónyi* között kötötték, az a perverzítés képezi alakját, mely mindig előáll, valahányszor az elvi ala-

pokon fejlődött pártokat a hatalmas törekvések teljesen átítatják. A függetlenségi pártnak szüksége van a főurak előtt hajlongó és püspökök kezét csókolgató klerikális demagógra, hogy általa közelebb léphessen a feudál-kerikális pártközi areopaghoz, mely mandátumok, főispáni és miniszteri székek felett dönt. Es utóvégre is a parlament függetlenségi pártja sem fogja sokáig azon mandátum morzsákkal beérni, melyeket neki eddig a közös zsákmányból, jutottak, melynek megejtéséhez oly derekasan hozzájárult. Már emlegetik *Polónyit*, mint a *jövendőbeli igazságügyi minisztert*. No hát ez képezi a mostani bolond helyzet feje bubján a — *csörgősapkát*.

MULATSÁGOK.

A zenekonzervatorium estéje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Fölöttébb nagy élvezetet nyújtó hangversenyt rendezett ma este az *aradi zenekonzervatorium* igazgatósága a polgári fiúiskola nagytermében.

Megnyitótul *Vertán* Sarolta és *Vertán* Boriska játszották zongorán Kéler magyar nyitányát ügyesen, szabatosan. Majd két apróság művészkedése következett: *Pollák* Imre, a ki hegedűn Janso Concertino-ját és *Berger* Valéria, a ki Beethoven variációt adott elő zongorán. Mind a kettőt lelkesen megtapsolták. *Meisztróvich* Kornélia és *Eisler* Géza Dancsa kettős hangversenyt adtak elő hegedűn, kitűnő összjátékkal.

Goldzieher Vilmos zongorajátéka (Mozart: *Fantasia*) kiemelkedő, nagy hatást keltett pontja volt az estnek. Ugyszintén a következő szám is: *Poppe* Andacht-ja, a melyet *Kövesdi* Lajos játszott gondokán. *Striffler* Erzsébet Liszt magyar rapszódiaját zongorán játszva keltett nagy hatást. *Sámson* Andor pedig *egy helyi* érdekű darabbal: *Hubay* Suvenir Arad-jával.

Weichhart Aurora, a konzervatorium szép hangú énektanárnője három énekszámot adott elő. *Rubinstein* és *Becker* egy dalát, s *Verdi* *Trubadurjának* nagy áriáját. A taps az énekszámok után nem akart szünni, s a közönség kívánságának engedve, a kisasszony előadta *Rédl* Pálnak *A két elvált szerelmes* című hangulatos dalát. Két hegedűszám következett még: *Keppich* Sándor Sarasate spanyol táncát, *Goldzieher* Márton pedig *Svendsen* románcát játszották el. Mind a kettőt élénken megtapsolták.

Koronája volt az estnek *Griesz* vonósnégyese (op. 27.) a melyet a konzervatorium három tanára: *Unger* Mór, *Sperber* Frigyes és *Müttermüller* József adtak elő, *Robitsek* Samu ur közreműködésével. Az összhangzatos művészi játék minden részében érvényre juttatta a klasszikus zeneszám szépségeit. A hangversenyt tánc követte.

Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: *Berger* Ferenc, *Chirke* Vilmosné, *Fränkel* Vilmosné, *Fodorné*, *Goldzieherné*, *Grumázné*, *Havas* Sándorné, öz. *Kleiner* Ferencné, *Klein* Sándorné, *Kohn* Dávidné, *Masánszker* Józsefné, *Neuman* N. né, *Pollák* Ignácné, öz. *Sámson* Józse né, *Stern* Vilmosné, *Striffler* Józsefné, *Unger* Morné, *Vertán* né, stb.

Leányok: *Berger* Valéria, *Denk* Mici, *Dömötör* Ilona, *Fränkel* Lujza, *Flesch* Klára, *Kohn* nővérek, *Pollák* Hajnalka, *Pollák* Terka, *Porter* nővérek, *Stern* Flóra, *Striffler* Erzsébet, *Vertán* nővérek, *Weichhart* Aurora, *Weisz* Fanni, stb.

(=) **A gimnazisták majálisa.** Már mult alkalommal megemlítettük, hogy mily buzgalommal készülődik az aradi főgymnasium ifjusága a majálisára. Ezuttal részletes programmal is szolgálhatunk. Szombat reggel 6 és fél órakor vonulnak ki a diákok a Lyceum épületéből a Csálába katonazenével. A délelőttöt egész sora a változatos és mulatságos játékoknak és versenyeknek tölti be. Különösen kiemelendők a zsákfutás, lepényevés, fazéktörés, képviselőválasztás stb. Ebédkor szellemi torna lesz. Toaszt versenyt tartanak és a győztesnek a díjon kívül a tanári kar elismerése is részül jut. Így

eltöltvén az időt az erdőben. három órakor a városligetbe vonulnak a mulatozók, ugyancsak katonazenével. Itt Terpszichore veszi át az uralkodást. Este nyolcig a köröndben, azontul belépő-díj mellett a teremben folyik a tánc. Megjegyezzük, hogy a mulatságban való részvétel úgy az erdőben, a meghívottak részére, mint a köröndön díjtalan és csak a teremben való részvételért fizetendő a belépő díj. Épp ezért a közönséget, különösen a szülőket a tanári kar és a rendezőség szívesen látja az erdőben is, hol olcsó étkezéshez is juthat.

Pénzintézetek negyedéve.

(Igazgató-választmányi ülések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Arad két pénzintézete: az *Aradi Első Takarékpénztár* és az *Aradi Ipar és Néplank* ma tartotta igazgató-választmányi ülését, a melyen a lefolyt negyedévi forgalomról számoltak be. A két ülésről, a következő tudósítást közöljük:

Az *Aradi Első Takarékpénztár* igazgató-választmánya ma délután tartotta *Andrényi* Károly elnöklésével rendes évnegyedes ülését. A tagok ezuttal majdnem teljes számban jelentek meg és a felolvasott kimutatásból örvendétesen vették tudomásul, hogy a lefolyt negyedévben is, dacára annak, hogy az általános viszonyok, sajnos, még mindig nem javultak, minden egyes üzletágban lényeges emelkedés mutatkozik. Különösen áll ez a *betétek* álladéka, a mely körülbélül *800,000* koronával, valamint az *összforgalomra*, a mely *4 millió* horonával emelkedett a tavalyi hasonló időszakhoz képest.

Az ülés legérdekesebb része azonban *Ottenberg* Tivadar vezérigazgatónak kimerítő, gondosan szerkesztett jelentése volt, a melyet az igazgatóság nevében a *Polgári Takarékpénztárnak* reaktiválására vonatkozólag előterjesztett. A mint ezen előterjesztésből, a melyet az igazgató-választmány egyhangú lelkesedéssel és meglegedéssel vett tudomásul, kitűnik, hogy az *Aradi Első Takarékpénztár* a helybeli társ-pénzintézetekkel együtt tevékeny részt vett a felszámolás alatt volt pénzintézet reaktiválásában, és az ezen célra annak idején megindult mozgalmat kezdettől fogva nemcsak erkölcsi, hanem *anyagi támogatásban* is részesítette, a mennyiben elhatároztatott, hogy a társ-pénzintézetekkel közösen a reaktivált *Polgári Takarékpénztárnak* összesen *400,000* koronát fognak rendelkezésére bocsátani, hogy a netán kifizetésre kerülő betétek minden fennakadás nélkül a *Polgári Takarékpénztár* által kifizethetők legyenek.

Ez az önzetlen eljárás, és anyagi támogatás, a melyet a helybeli pénzintézetek tanúsítottak, *példa nélkül áll* az ország pénzügyi történetében, és újabb fényes tanubizonyosága annak, hogy az aradi pénzintézetek magasabb szempontokból kiindulva teljesítik hivatásukat, s a helybeli piacnak, az összpolgárságnak érdekeit tartják szem előtt.

Más, apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Az *Aradi Ipar és Néplank* igazgató-választmánya ma délelőtt, *Tagányi* István elnöklésével tartotta ülését. Az ülést megnyitva, az elnök meleg szavakban emlékezett meg *Eckstein* Györgynek, az intézet egyik alapító és legutóbb igazgató-választmányi tagjának elhunytáról. Az igazgató választmány *Eckstein* elhunytá fölért részvétét nyilvánította, s kimondta, hogy azt jegyzőkönyvbe foglalja.

Böhm Adolf vezérigazgató tett ezután az ülés élénk helyesléseivel kísért jelentést az intézet elmúlt negyedévi forgalmáról, a mely

szerint a *betétek* álladéka 400.000 korona emelkedést mutat. A többi üzletágak a tavalyihoz képest lényegesebb változást nem tüntetnek föl.

Az igazgató-választmány a jelentést örvendetes tudomásul vette.

A visszament párti.

(Chotek grófnő esküvője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Rövidesen megemlítettük már azt az érdekes hírt, hogy Chotek Henriette grófkisasszony esküvője, a melynek tegnap kellett volna Prágában végbemenni, egy kínos incidens miatt félbenmaradt. Erről a pikáns ügyről ma a következő részleteket jelentik:

Prága városában tegnap fényes főrangú esküvőnek kellett volna végbemennie, s a frigy megkötése körüli nagyarányú intézkedések már hetek óta foglalkoztatták nemcsak a cseh főváros, de az egész ország közvéleményét. Lázas és fokozott érdeklődéssel várták mindenfelé a napot, mely Csehország egyik legrégebbi nemesei, utóbb grófi rangra emelt családjának sarját köti össze Németország legelőkelőbb családjával. Ez a kapcsolat azonban még mielőtt megtörtént volna, mondhatni a legutolsó pillanatban — elmaradt.

Herceg Radzivil Szaniszló és Chotek Henriette grófnő házasságáról van szó. A vőlegény herceg Radzivil Antalnak, a német császár főhadsegédének a fia, a menyasszony, Chotek Henriette, legifjabb huga Hohenberg hercegnőnek, Ferenc Ferdinánd trónörökös neje.

Radzivil herceg és Chotek Henriette grófnő eljegyzése még a trónörökös házassága idejében történt. A herceg ebben az időben sűrűn megfordult a Chotek-család grosspriseni ősi birtokán s csakhamar heves szerelemre gyuladt Henriette grófnő iránt. Miután a házasságnak semmi akadályja nem volt, az eljegyzés csakhamar megtörtént.

Az esküvő tegnap délelőtt tizenegy órára volt kitűzve. A két család szinte versenyre kelt egymással, kiaknázva a fény és pompa minden fortélyát, hogy a nászt külsőleg minél nagyobb arányúvá tegyék. Hivatalos volt a nagyszámú rokonságon kívül a cseh, osztrák és német arisztokrácia majd minden számottevő tagja, a kik tegnap és ma reggel meg is érkeztek, mozgalmassá és színessé téve a cseh fővárost.

A nászmenet a templomba délelőtt féltizenegy órakor indult volna el. A Chotek-palota előtt hosszú sorban állottak a pompásabbnál pompásabb fogatok s tengernyi kíváncsi nép lepte el a széles utcákat, a merre a menet utja meg volt határozva. A kísérek javarésze már el is foglalta helyét a kocsikban, a menet azonban csak nem indult meg, dacára annak, hogy a kitűzött idő elmúlt: a vőlegény és a menyasszony nem jöttek elő a palotából.

Egyszerre különös jelenet következett. Radzivil herceg jelent meg egyedül, beült készen álló kocsijába s a közelebb állókat köszöntve elhajtattott. A rokonság és vendégek serege erre leugrált a kocsikról, elhagyta már elfoglalt helyét s visszasiettek a palotába, majd nem sokára visszatérve, láthatólag felingerült állapotban szintén elhajtattak. A kíváncsiak ezrei között pedig, kik nagy érdeklődéssel kísérték figyelemmel a történeteket, villámgyorsan terjedt el a rendkívüli hír:

— Az esküvő elmarad!

Egész Prága városa izgalomba merült a szinte hihetetlenül hangzó hír hallatára s csakhamar megindultak a találgatások, hogy az esküvő elmaradásának oka mi lehet?

Prágai tudósítás szerint a hirtelen fordulat oka az lenne, hogy Radzivil hercegnek egy millió forintnál több adóssága van s a menyasszony családjának ennek kifizetését nem akarja magára vállalni. A családi tanácsban tegnap délelőtt tárgyaltak erről s Radzivil herceg e feltevéssel kötötte a házasság megkötését. A család azonban erről hallani sem akart, mire a herceg kijelentette, hogy visszalép s hirtelen odahagyta a palotát, még mielőtt a tanácskozásban résztvevők jóformán magukhoz térhetek volna meglepetésükből.

Más verzió szerint a dolog nyitja egy színdarabban keresendő, mivel a herceg még a legutóbbi időben is szoros s köztudomású viszonyban állott.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **A Vesztauszűzek botlítása és a belügyminiszter.** Leszkay András volt aradi színigazgató tudvalevőleg megfélebbizte a belügyminiszterhez az aradi színügyi bizottság amaz ismeretes határozatát, melylyel a *Vesztauszűzek*-nek Aradon való előadását megtiltotta. A minisztertől ma leirat érkezett Institoris Kálmán polgármesterhez s ebben Bezerédy Viktor miniszteri tanácsos a színügyi-bizottság szószerinti határozatát és a Leszkayval kötött szerződést kéri fel, mert enélkül nem tud érdemleges határozatot hozni. A polgármester ma felterjesztette a kívánt okiratokat, bár a szerződés csak a napokban érkezett vissza számtalan sürgetés után a minisztériumtól, több mint egy évvel ezelőtti jóváhagyás céljából terjesztették fel. Ilyenformán a minisztérium döntése alig érkezik meg egy pár esztendőn belül, tekintve azt is, hogy a színügyi bizottság még valamikor december táján hozta meg a betiltó határozatot. Itt említi meg, hogy a Leszkay igazgatása alatt álló Magyar Színház-ban tegnap este ismét egy vesztauszűz darabot adtak elő. Ennek az operettnek címe: *Herkules munkái*. Hogy ebben a darabban milyen elképzelhetetlen durvaságok s milyen kimondhatatlanul allotrikus jelenetek vannak, arról még annak sem lehet fogalma, aki a *Vesztauszűzeket* látta. A *Herkules munkái*-nak harmadik felvonásán még a budapesti közönség is megbotránkezett, ezt pedig nem minden darab vivja ki magának. Az operett premiérje különben üres ház előtt folyt le.

* **Könyv a színészekről.** Az új színtársulatról szóló könyv már sajtó alatt van és május elején jelenik meg. Nagyon finom a kiállítás, a képek pedig (a színtársulat tagjainak arcképei) olyanok, hogy vidéki munkában még nem akadt párjuk. A tartalmából kiemelendő Institoris Kálmán polgármester előszava, mely Aradváros színészetével foglalkozik, az új kurzus irányzatának méltatása, Herczeg Ferenc „0” című vígjátéka, mely egész terjedelmében közölve lesz, Bartók Lajos „Mohács után” című drámájából és Gécsy István „Falusi tréfa” népszínművéből részletek. Várady Antal (Tragédia), Abrányi Emil (Népszínmű), Szávay Gyula (Operett) prólogjai, Faragó Rezsőtől vidám intimításokat az öltözőkről, Edvi Illés Lászlótól, Tolnay János dr.-tól és Meszlényi Antal dr.-tól alkalmi visszaemlékezéseket, továbbá vagy husz előkelő fővárosi és vidéki színkritikus mutatja be a színtársulat valamennyi tagját. A díszes külsejű füzet ára 1 korona lesz. Benedek Árpád szerkesztő kéri azokat, a kiknél megrendelési ív van, hogy hétélig küljék be, mert a kiállítás nagy költségeire való tekintettel csak korlátozott számban nyomják a munkát.

* **A Bács-párról.** A kassai színházban, az előadások iránt nagyon csappant az érdeklődés. Ennek azonban nem a színtársulat újraszervezésének kérdése az oka, melyet Szendrey Mihály igen szerencsésen oldott meg, hanem az a körülmény, hogy Kassán időelötti dolog volt a színészetet állandósítani s a tíz

hónapos szezon a közönség eldozatkézsége nem bírja meg. Az újjonnan szerződött tagok közül legnagyobb sikere a Bács-párnak volt. Ugy Bács Károly, mint Bácsné-Maár Julia szerződötésével hatalmas erőt nyert a drámai személyzet, mely különben is a vidék legkiválóbb drámai színészeiből áll. A jó előadásban főlelevenített Fourchamboult-családban arattak nagy sikert s ugyanekkor mutatkozott be a közönségnek a Keszler-pár is.

* **Színészet Nagyváradon.** A nagyváradai Szigligeti Színházban legközelebb két jónévű énekesnő vendégszerepel szerződötés céljából. Radványi Klára, a Zeneakadémia végzett növendéke, a jövő hét elején mutatkozik be a „Czigánybáró” és „Szép Heléna” daljátékokban. Vernier Róza, kinek a nagy külföldi színpadokon voltak mostanában jelentős sikerei, május első napjaiban vendégszerepel.

A bot az iskolában.

(Lecke egy tanítónak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

A közvélemény néhány kínos botrány után megállapította a maga felebbezhetlen ítéletét arról a kérdéstről, mit ér a bot, mint pedagógia eszköz. Néha azonban mégis szükség van rá, hogy újra ítélet mondassék ebben a kérdésben és nekünk, akik gyűlöljük, megvetjük a *pedagógiai botot*, jól esik, ha azt halljuk, hogy ezt az ítéletet, amint ma rá példa volt, a magyar bíróság is megerősíti.

A nagyváradai törvényszék bűnügyi felelviteli tanácsa érdekes ügyben ítélezett ma. Egy házaspár állott a bíróság előtt. A férjet rágalalmazás, a nőt becsületsértés miatt ítélte el az első bíróság. A vétkük az volt, hogy egy tanítóról — Biharmegye egy kisebb vidéki városában — azt a hírt terjesztették, hogy veri a tanítványait. Terjesztették pedig ezt a hírt azért, mert kis leányukat a tanító úgy megverte, hogy belébetegedett.

Az elsőbíróság ítélete ellen, amely marasztaló volt rájuk nézve, felebbeztek a törvényszékhez, amely ma döntött az ügyben és mindkettőjüket felmentette a rágalmazás és a becsületsértés vádjától.

A felmentő ítéletet alaposan megokolta az, hogy habár a két vádlott azt nem tudta bizonyítani, hogy kis leányukat egy bizonyos napon megverte a tanító, azt bizonyították, hogy a tanító általában verni szokta tanítványait és hogy kis leányukat éjjelenként fel-felriadt álmából a rémületnek ezzel a kiáltásával: *Jaj! Megverte a tanító ur.*

Szóval a nagyváradai törvényszék felmentette a vádlott házaspárt. Az esetben a legérdekesebb azonban az a jelenet volt, amely az ítélet kihirdetésekor lejátszódott és amikor a bírói székéből olyan kijelentés hangzott el, a melyet örömmel jegyünk fel.

Mikor ugyanis Nagy József törvényszéki bíró kihirdette a felmentő ítéletet, a vádlott tanító hangosan így szólt:

— *No még ilyen ítéletet sem hallottam!*

A hallgatóság idegesen mozgott és várta mi fog történni. Nagy József rögtön megtette azt, amivel állása díszének tartozott és s mivel az ítéletnek tiszteletet szerezhett. Energikus hangon figyelmeztette a tanítót, hogy óvakodjék az ilyen megjegyzésektől, mert bírsággal fogja sújtani és azután így folytatta:

— Most pedig, nemcsak mint bíró, hanem mint ember is mondom önnek, hogy a *pálca nem arra való, hogy neveljünk vele.* És hogyha ön ezentul is vissza fog élni hivatásával és ha ezután az önt sújtó nyilatkozatok miatt orvoslást fog keresni a bíróságnál, itt *nem talál otalmat.*

Az elnök szigorú szavait megdöbbenve hallgatta a botozó tanító, a nagyszámu hallgató...

Halálos párbajért nyolc hónapi fogház.

(Egy pisztolypárbaj története.) - Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Arad, április 26.

Egy gyász tragédiával végződő pisztolypárbaj szereplőjét utalta be ma az igazságügyi miniszter a szegedi államfogházba.

A szomorú eset a múlt évben történt. Csekély félreértés adott okot a jó barátok között az összetűzésre.

A csikszeredai érbe nyuló hegyek közt folyt le a pisztolypárbaj, amelyben elesett egy jó ember, a hazának egy dolgos, munkás polgára.

Az ügyvéd már ki sem lőhetette pisztolyát. A golyó a bordák közt hatolt be és átlukasztotta a tüdőt.

Akkoriban nagy szenzációt keltett a halálos párbaj híre. Irtak és beszéltek róla, amíg valahol egy másik halálos párbaj történt.

A végzetes párbaj szomorú hőstét aztán a csikszeredai törvényszék elé állították, amely nyolc hónapi államfogházra ítélte el.

Az igazságügyminiszter ma értesítette a szegedi államfogház igazgatóságát, hogy Dulinzky József csikszeredai ügyvédjelöltet ez évi június 1-re nyolc hónapra beutalta a szegedi államfogházba.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Lloyd-társulat holnap, vasárnap délután 2 órakor tartja saját helyiségében évi rendes közgyűlését.

(*) Az aradi Chevra kadischa közgyűlését április hó 27-én d. e. 10 órakor az izr. hitközség tanácstermében tartja a következő tárgyszorozattal.

(*) Munkások gyűlése. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletének aradi fiókjá holnap, vasárnap délután 4 órakor a városházán negyedik évi közgyűlését tartja.

A megnyitó disz-előadás.

(Az első szinlap.)

- Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Arad, április 26.

Holnap fog megjelenni Arad utcáin Zilahy Gyula igazgatása alatt az első szinlap, mely már az Aradi Nemzeti Színház büszke címet viseli a homlokán.

A szinpadon Polgár Sándor és Csiky László rendezők felügyelete alatt egy hete folynak már a próbák a megnyitó előadás szinre kerülő dolgokból.

A megnyitó előadás szinlapja így hangzik:

ARADI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérletszünet. Bérletszünet. Csütörtökön, 1902. évi május hó 1-én:

MEGNYITÓ DISZ-ELŐADÁS.

Műsor:

Ünnepi nyitány. Irtá: Zloby Géza gróf. Előadja: A színházi zenekar Orbán Arpad karnagy vezényletével.

Alkalmi prolog. Irtá: Somló Sándor, a budapesti Nemzeti színház igazgatója. Előadja: Somló Sándor.

Tannhausser opera Erzsébet-belépője. Énekli: Zilahy-Singhoffner Vilma.

„Ó.”

Ez alkalomra irt szinpadí jelenet Merozeg Ferenczöl. SZEMÉLYEK: Sándor... Ternyel L. Hedvig... Haller Irma.

Prolog. Irtá: Váradi Antal dr. Előadja: P. Lukács Juliska.

MOHÁCS UTÁN.

Történeli dráma 1 felvonásban. Irtá: Bartók Lajos. SZEMÉLYEK: Zápolya János Ternyel L. 1. csatlós... Ungvári V. Török Bálint Gözon Béla. 2. csatlós... Sarkadi A.

Prolog. Ez ünnepélyes alkalomra irtá: Ábrányi Emil. Előadja: Gazdy Aranka.

FALUSI TRÉFA.

Heredeti népszimni 1 felvonásban. Ez alkalomra irtá: Gézy István. A dalok szövegét és zenéjét szerzette: Dóczy J. SZEMÉLYEK: Menyhart, bíró Polgár S. Hiri Biri... Tolnainé.

Polgárok, mesterok, paraszok, gyermekek, leányok. Történeli egy Arad melletti nagyobb községben. Idő: ma.

Hymanna. Előadja a szintársulat összes személyzete.

A hölgyek kéretnek kalap nélkül megjelenni a nézőtérén. Ujjonnan berendezett buffet az emeleten.

Zilahy Gyula, színházigazgató. Zilahy Gyula a fővárosi színész-világot, számos vidéki igazgatót és színészt hívott meg a megnyitó előadásra.

A közveszélyes Maros-hid.

(A főkapitány jelentése.)

- Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Arad, április 26.

Hivatalos akták bizonyítják immár, hogy az aradi vashid felépítését nemcsak a közforgalom szükségletei és nemcsak közgazdasági érdekek követelik, hanem komoly veszedelmek, melyek esetleg sokkal közelebb állnak, mint a hogy eddig valaki is hitte.

Hogy az aradi fahidak milyen állapotban vannak, hogy azok milyen esekély hordképességgel bírnak s ezek következtében milyen könnyen következhetik be általuk szerencsétlenség, azt igen komoly, megfontolásra méltó adatokkal mutatja be Sarlot-Domokos főkapitány egy jelentésében.

A tanács belátta a helyzet komolyságát és veszedelmességét és nem késett figyelmeztetni a kincstárt a bekövetkező eseményekre, melyek esetleg egy második zentai katasztrófát idézhetnek elő Aradon.

A főkapitány előterjesztése főbb pontjaiban ezeket mondja el:

Már 1899-ben észlelte a kapitányi hivatal, hogy a Maros feletti fahid s az előtte levő árteri száraz-híd olyan rossz állapotban vannak, hogy a forgalom lebonyolítására csak ideig-óráig lehetnek alkalmasak.

Ugyanezen év október hatodikán Forgács Sándor hidfelügyelő azon alkalmából, hogy a 13 vértanu ötvenéves évfordulója alkalmából rendezett gyászünnepeken nagy közönség megy ki a vesztőhelyhez, jelentést tett arról, hogy a hid néhány oszlopa teljesen elkorhadt s ha a hidon nagyobb embertömeg megy át, semmi-féle garanciát nem vállal a bekövetkező szerencsétlenséggel szemben.

Akkor az idő rövidsége miatt mást nem tehetett a főkapitány, minthogy a veszélyes részt korláttal elzáratta s a hidfőnél Grebn Nándor akkori alkaptány és néhány tüzöltő ügyelt arra, hogy a közönség csak kisebb csoportban menjen át a hidon.

Ez az állapot méltó feltűnést keltett az ide érkezett vendégek között, de orvoslás mai napig sem jött.

Sarlot Domokos főkapitány újból megvizsgálta a hidat s Virágh Lajos főmérnök azt a jelentést tette, hogy a hid, ha egyszerre két terhes szekér van rajta, már keresztbe is, hosszába is inog.

Azóta a Maros hidon egyszerre csak két kocsit lehet át. Erről az intézkedésről a főkapitány értesítette a várparancsnokságot, sőt átírt a pénzügyigazgatósághoz is, melynek kezelésébe a hid időközben átment.

Azóta az óvintézkedések megkészsereződtek s most ünnepeken, vásár- és piacnapokon a hidfelügyelő mellett rendőrök is felügyelnek a közlekedésre. Legutóbb a Goldis József temetésén volt ismét baj.

hid nem képes nagyobb terhet elvinni, *nagy gondal ügyeljen arra, hogyan halad át a temesi menet a hidon.* Együttal egynehány szakértő-felügyelőt rendeltek a hidfőkhöz.

A főkapitány ekkor újból átírt a pénzügyigazgatóságához s közölte evvel az államépítészeti hivatal és Virágh főmérnök jelentéseit. Miután azonban erre sem tettek intézkedést, ma a tanácshoz is jelentést tett a főkapitány, melyben a fent elmondottokról referál s javasolja, hogy a tanács tegyen *erélyes lépéseket a veszedelmes állapot megszüntetésére.*

A nagyforgalmu arad-ujaradi utvonalon — mondja a jelentés — *ezek a hidak semmiesetre sem maradhatnak meg tovább.* E hidakon naponként átvonult a gyalogezred több csapata, e hidakon át közlekedik a temesi részekből a aradi piacokra és vásárookra jövő lakosság jelentékeny sulyu gabonás szekerekkel, a szalmaanyag gyárba állandóan nagy mennyiségben hozzák a szalmarakományokat, a kis-szentmiklósi tüzerezred csapatai katonai rendben, lovakkal és ágyu-felszerelés-kkel e hidakon vonul át, továbbá a sok cseplőgép, lokomobil stb. sulyos terhei e hidak hordképességét ugyancsak próbára teszik.

A fenti adatok — mondja a főkapitány jelentése, — *e hidak állapotát annyira aggályosnak, hordképességüket pedig oly csekélynek tüntetik elő, hogy a gyökeres orvoslással tovább várni nem lehet.*

Arra kéri a főkapitány a tanácsot, hogy a nagy felelősséggel járó ügyben a kellő lépéseket soron kívül tegye meg, mert az esetleg bekövetkező szerencsétlenségért semminemű felelősséget el nem vállal.

A tanács a főkapitány jelentésére vonatkozólag azt határozta, hogy haladéktalanul átír a pénzügyigazgatóságához, sürgős és azonnali intézkedéseket kérve. Tudomására hozza egyúttal a tanács a kincstárnak azt is, hogy ha nem gondoskodik ezen közveszélyes állapot megszüntetéséről, ő a város közönségének érdekében kénytelen lesz olyan óvintézkedéseket alkalmazni, amelyek kiszámíthatlan kárt fognak okozni a kincstárnak.

Egy aradi repülőgép próbája.

(Kísérlet a Maros-parton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Ismertettük már az aradi szalmaanyaggyár igazgatójának: Némethy Károlynak érdekes találmányát. Némethy repülőgépet konstruált meg, amely nem a léggömbök teoriáján akarja a repülést megvalósítani, hanem légvitorlakkal, a melyeket motorikus, nagy erőt kifejtő gépek hoznak mozgásba.

Némethy Károly hosszabb ideje dolgozik a találmányon, amelyet az utóbbi időben tökéletesített is. Bemutatta a műszaki köröknek, a többek között a hadügyminiszteriumban is, ahol biztatón nyilatkoznak ennek szerkezte fölött. Tavaly a német illusztrált lapok hosszú cikkekben foglalkoztak Némethy repülő-gépjével, s annak képét is közölték.

Az új repülő gépnek a Flugrad-Némethy-nek a legközelebbi napokban tartják meg a próbáját. A próba a Maros-parton lesz, a szalmaanyag gyár közelében, erre a célra a töltés mellett nagy faállványokat vertek, a melyre a repülőgépet helyezik, mielőtt annak célszerű voltát kipróbálnák. Némethy maga száll föl a repülőgéppel, a mi, tekintettel arra, hogy a kísérlet folyó mellett történik, mindenesetre elég bátor vállalkozás.

Santos-Dumont-nak Montecarloban tudvalevőleg nagy összeggel fizették meg, hogy ott szállott föl, a mi persze nagy

közönséget csődített a játékbankba. Aradon is előrelethatóan nagy közönsége lesz ennek a csöndben készülő kísérletnek.

Az állványok ma készültek el, s valószínűleg már holnap vagy holnapután meglesz a próba. Ekkor fog elválni, hogy az aradi repülő-gép mennyivel oldotta meg jobban a többi, lassanként feledésbe ment kísérletnél a repülés problémáját, és hogy ennél a gépnél csak dicséretes, tanulmányra valló kísérletről van szó, vagy egy korszak-alkotó tanulmányról.

A város tűzbiztosításainak reformja.

(A pénzügyi-bizottság elött.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

A város pénzügyi bizottsága a hét folyamán ülést tart, melyen érdekes reform-kérdés jut tárgyalás alá. Arról van ugyanis szó, hogy a város reformálja az öt érdeklő tűzbiztosításokat, melyek a gyámoltaknak tulajdonát képező és az árvaszéki kölcsönökkel terhelt ingatlanokra kötelezők.

A pénzügyi bizottság tanácskozási sorrendjének ez a pontja így szól:

A kiskoruk tulajdonát képező, vagy árvatári kölcsönrel terhelt ingatlanok tűzbiztosításának reformja.

A készülőben levő reformnak célja az, hogy a kiskoruknak tulajdonát képező ingatlanok és az árvaszéki kölcsönt élvező adósoknak ingatlanra, melyre a kölcsön telekkönyvileg bekelebezve van, akkor is meg legyen óva a tűzkár vagy egyéb elemi csapások veszélyeitől, ha a gyám, illetőleg az árvatári adós nem tesz eleget biztosítási díj fizetési kötelezettségének.

Eddig az volt a gyakorlat, hogy a kiskoruk ingatlanaira nézve a biztosítási díjak pontos időben való befizetését a közgyám, az árvaszéki adósok biztosítási díj-fizetéseit pedig a városi főpénztár nyilváníttotta. Ha a felek késnek a biztosítási díjak befizetésével, míg a nyilvántartásból ez a mulasztás kitűnt, míg a gyám és a főpénztár megtette erről jelentését az árvaszékeknek s végül, míg az intézkedett az elmulasztott díj-fizetés teljesítéséről, eltelt egy bizonyos idő, amely alatt a ház leéghejt volna s a kiskoru, illetőleg a város elveszti dologi biztosítékát, melyre a kölcsönt adta.

A biztosítást most úgy akarják reformálni, hogy a város szerződésre lép egy, esetleg több biztosító-itézettel, ezek a biztosítási díjak befizetésének időpontjára való tekintet nélkül, de a díjak megfizetésének garanciája mellett az ingatlanokat folytonosan biztosítottaknak fogja tekinteni, attól kezdve, ahogy a kiskoru tulajdonos árva lesz, illetőleg a másik esetben, mielőtt az adós megkapja a kölcsönt.

Ha ezt a reformot behozzák, akkor a feleknek természetesen csak annál az intézetnél lehet majd érvényes biztosítást kötni, amelylyel a város szerződésre lép. A szerződésre áreljést fognak kiírni, amiből az az előny is származik a felekre, hogy feltétlenül a legolcsóbb biztosításhoz jutnak, a város pedig nincs kitéve a felek késedelmezéséből előállható károk veszedelmének.

HIREK.

Halál toaszt közben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 26.

A budapesti ügyvédi kamara mai banketjét megdöbbentő epizód szakította ketté. Olyan epizód, mely a legtrikábbak közé tartozik s a

mely egy pillanat alatt lehüti a hangulatot, ha mindjárt oly derült is az, mint a minőnek ez a balul végződött estély indult.

A Hungária szálló nagytermében — így jelenti tudósítónk távira'a — ma este banketre gyűltek össze a budapesti ügyvédi kamara tagjai. Több százan voltak együtt s vidáman ünnepelték Nagy Dezső dr. kollegájukat, a kamara volt titkárát, a kit a legutóbbi tisztújításon elnökjelöltnek léptettek föl, de kisebbségben maradt. Kitűnően mulatott az egész társaság s a toasztok özöne csak úgy ömlött, mint az már rendszerint történni szokott, ha a magyar ember bankettezik.

Kévéssel 11 óra után éjjel felállott Neuschloss Tivadar dr., ismert budapesti gazdag fiatal ügyvéd, az előkelő társaságok kedvelt tagja s poharat ragadva, szellemes köszöntőben kezdte üdvözölni az ünnepeltet. Alig ejtett ki néhány mondatot, feltűnően elsápadt, majd hirtelen így szólt:

— Bocsássanak meg, uraim . . . rosszul érzem magam . . . nem tudom folytatni . . .

Ezzel visszagyött székére, a pohár csörmpölvé esett ki kezéből. A másik pillanatban a fiatal ügyvéd egyet hördült s holtan zuhant végig a padlón.

A körülötte ülők megdöbbenve ugrottak hozzá, majd orvosért szaladtak, de ez már csak a beállott halált konstatálta. A fiatal ügyvédet szívszélhűdés ölte meg.

A banket természetesen rögtön abbamaradt. A jelen voltak a szomorú eset hatása alatt izgalomban oszlottak szét. A holttestet pedig rendőrorvosi hullaszemle után elszállították.

Két baleset.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Két sajnálatos baleset történt a mai napon: mind a kettő lovaglás közben esett meg, de szerencsére egyik se járt sulyos következményekkel.

Az egyik Oncu Miklós dr. a Viktória taksarék és hitelintézet vezérigazgatójának nevével történt Oncu Miklósné urnő tegnap reggel rendes sétalovaglását tette. Az országúton a ló valamitől megijedt, megbokrosodott, s levette urnőjét magáról. Az esés folytán Oncunának egyik lába megsérült, úgy, hogy a kísérő lovasznak kocsit kellett hozatnia, s azon vitte haza a szerencsétlenül járt urnőt. A sérülés, a mint értesülünk, nem sulyos.

A másik a cs. és kir. lovassági laktanyában történt. Az aradi Hadik-huszárok önkéntesi szakaszának egyik őrzetője: Szentiványi István, olyan szerencsétlenül esett le lováról, hogy jobb lábcsarját eltörte. A kaszárnya udvarán lovon ülve akarta lefényképeztetni magát az önkéntes, s eközben a nyugodtan álló paripa a fényképező-gépet meglátva, hirtelen megtorpant, felágaskodott s a nyugodtan ülő önkéntest levette magáról.

A Bibics-öztöndíj.

— A bizottság ülése. —

Arad, április 26.

Nagy elvi kérdések, politikai problémák nem szoktak a megyénél olyan izgalmas szavazást okozni, mint a minő a Bibics-öztöndíjak odaitélését kíséri rendszeren Aradvármegye közgyűlésén.

Az e hó 30-án tartandó megyegyűlésen két ilyen, egyenként négyszázhusz koronás ösztöndíj fölött batároznak; ezuttal tehát fokozottabb érdeklődéssel várják a pályázat eldőlését.

A Bibics-öztöndíj bizottsága ma délelőtt tartott ülésén ejtette meg a jelölést az ösztön-

dij ügyében. Összesen két pályázó jelentkezett, a kik közül előmenetel, és a pályázat feltételei folytán a bizottság első helyen kandidálta *Martzy* Agostont, *Martzy* eleki községi tanító fiát második helyen *Antalffy* Istvánt, özv. *Antalffy* Endréné fiát. Ezek után a többi pályázókat a tanulmányi előmenetel szerint a következő sorrendben jelölte. *Dávid* József kisjenői, ifj. *Tiszei* Lajos aradi, *Niedermayer* Gellért pankotai és *Gunscher* Antal aradi illetőségű középiskolai tanulót. Egy pályázót: *Lutskovits* Bélát, a ki rokon helyre pályázott, miután ilyen nincs üresedésben, nem jelölték.

Az ülésen *Dálnoky-Nagy* Lajos alispán előklésével jelen voltak: Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Vásárhelyi László országgyűlési képviselő, Bohus István báró, Heinrich Sándor, Konopy Kálmán, Verzár Márton, Friebeisz Miklós, Schill József főjegyző, Kokas József és Sorbán János főispáni titkár.

— **A király szemléje.** Bécsből táviratozzák lapunknak: A király ma délelőtt a schmelzi gyakorlóterén megtartotta a tavaszi szemlét a helyőrség csapatai fölött amelyek *Lxküll-Gylleband* hadtestparancsnok parancsnoksága alatt vonultak ki. O felsége 9 órakor jelent meg a Schmelzen a *szíami* trónörökösrel, *Lipót* és *György* bajor hercegekkel, a főhercegekkel és fényes kísérettel. Amint megérkezett, ellovagolt a négy harc vonalban felállított csapatok előtt, azután a csapatok vonultak el ő felsége előtt és észrevehető volt, hogy a királynak tetszik a csapatok derék tartása. A szemlén jelen volt még *Krieghammer* hadügyminiszter, *Beck* báró vezérkari főnök a tábornoki karral, *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeivel, az idegen katonai attasék, a pápai nuncius, a francia nagykövet és több követ. A szemle után ő felsége a *szíami* trónörökösrel és a bajor hercegekkel *Schönbrunnba* hajtatott. A közönség az egész uton lelkesen üdvözölte a királyt.

— **Az aradi román zsinat egybehívása.** *Papp* I. János protoszincellus, az aradi görög keleti román püspökség ideiglenes vezetősége ma becsátotta ki körlevelét, a melylyel az aradi román egyházmegye zsinatát május 4-ére (az óhitű naptár szerint: április 21-ére) összehívják. A zsinatot megelőző csütörtöknön szentszéki teljes ülés lesz, a melyen a zsinat tárgyának előkészítésével foglalkoznak.

— **A király veje nem jön Budapestre.** Néhány hét előtt Bécsből érkezett jelentések alapján bejárta az ujságokat az a hír, hogy *Salvator Ferenc* főherceg családjával Budapestre jön lakni, mert átvinné az egyik lovasdandár parancsnokságát. Mint most jelentik, a főherceg, ki tudvalevőleg *Mária Valéria* főhercegnő férje, nem Budapestre, hanem Bécsbe helyeztetik át és állandó lakhelyül a lainsi kastélyt kapta, melyben eddig *Erzsébet* főhercegnő lakott.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi *Meteor* a következőket jósolja: A 22-iki csomópont hatására jelzett fagy, miként az ország különböző helyeiről beérkezett tudósítások szólnak, tényleg igen sok helyen bekövetkezett, s a gyümölcsben és szőlőkben nagyobb károkat okozott. A legközelebbi csomópont a holnap, a mely meleg természetű lévén, legfeljebb zivataros időváltást hozhat. Hidegebb jellegű a 30-iki, míg a május 1-sejére eső éppen ellentétje lévén, e két erőhatás küzdelméből kifolyólag, a hó vége s a jövő hó elseje változatosnak ígérkezik. Legvalószínűbb, hogy szeles csapadékot, esetleg zivataros időt hoz, a mely a májusi kirándulást is megromtatja.

— **Személyi hír.** *Kristóffy* József országgyűlési képviselő ma délután Aradra érkezett.

— **Az Aradi Polgári Takarékpénztár felügyelő bizottsága** ma tartotta alakuló ülését. Elnökké egyhangulag megválasztották *Reiniger* Samu tekintélyes fakeskedőt és alelnökké *Reinhart* Gyula butorgyárost.

— **Arad az „Arad” gőzösnök.** Az *Adria* magyar tengerhajózási részvénytársaság egyik nagy hajóját, mely a világtengereken fog járni, tudvalevőleg a mi városunk nevével *Arad*-nak keresztelte el. A gőzös vízrebocsátása alkalmából tárcacikkben ismertettük a „mi gőzösnünk” imponáló berendezését, modernségét, és azonkívül a járásait. Az *Adria* igazgatósága a keresztelés tényéről ma a következő levélben értesítette Aradvárosát:

„Van szerencsénk a tekintetes tanácsot értesíteni, hogy legnagyobb hajóink egyikét nagyabecsült városukról „Arad” névre kereszteltük, hogy ezen magyar város neve alatt szolgálja Magyarországot érdekeit a tengereken. Az *Arad* hajó a magyar tengerhajózási szolgálatában élénkíteni fogja külföldi összeköttetéseinket és új elhelyezési piacokat fog keresni a magyar ipar és a hazai termékek részére. Mély tisztelettel kérjük a tekintetes tanácsot, hogy hajónknak Arad sz. kir. városról történt elnevezését tudomásul venni méltóztassék. Fogadja a tek. tanács őszinte tiszteletünk és nagyabecsülésünk kifejezését. *Fiume*. 1902. április 14-ikén *Adria* m. kir. tengerhajózási részvénytársaság. *Kuranda Lederer*.”

A tanács mai ülésén azt határozta a fenti levélre vonatkozólag, hogy azt bemutatja a törvényhatóság közgyűlésének olyan javaslattal, hogy a város közönsége köszönetének és elismerésének kifejezéseken egy diszes zászlót ajándékozzon a hajónak, és pedig egy piros-fehér-kék színű s *Aradváros* címerével ellátott lobogót, melyet ünnepélyes alkalmakkor, így március 15-én és Szent István napján, huzzanak fel a gőzös ormára.

— **Cseh Ervin miniszter balesete.** Su-lyos baleset érte ma este *Cseh* Ervin horvát minisztert. A miniszter a Dunaparti korzón sétált, miközben elesett és jobb karját eltörte. A miniszter — mint tudósítónk jelenti — néhány hétig kénytelen lesz az ágyat őrizni.

— **Nagygyűlés a vashid ügyében.** Az *Arad-vidéki Iparegyesület* elnökségének összehívására holnap, vasárnap délután három órakor a városháza nagytermében nagygyűlés lesz, a melyen az *arad-uj-aradi vashid* ismeretes ügyével foglalkoznak. A gyűlésre az *Iparegyesület* tagjain kívül Arad minden polgárát meghívja.

— **Aradvármegye kadétja.** A szerdán tartandó megyegyűlésen fognak dönteni *Aradvármegyének* a honvédelrealiskolában, és folytatólag a Ludovika Akadémiában tett alapítványi helye ügyében. A megüresedett helyre csupán egy pályázó jelentkezett, *Horváth* Dezső, *Horváth* Gyula siklóji jegyző fia, a kit a hely odaítélésére az állandó választmány javaslatba is hoz.

— **A májusi előléptetések.** A közös hadsereg rendeleti lapja, mely a májusi előléptetéseket közli, hétfőn vagy kedden fog megjelenni. Budapesti tudósítónk távirata szerint tábornagygyá *Kropatschek* Alfréd lovagot, a tüzérség főfelügyelőjét fogják előléptetni, címzetes tábornagygyá pedig *Moravetz* Ötöl lovag altábornagyot, a katonai nevelő intézetek főinspektorát. Nyolc vezérőrnagy lép elő altábornagygyá: *Perl* Mór, *Attems* Mór gróf, *Matt* Alfréd. lovag, *Laube* Béla, *Klobucsár* Viktor, *Thiele* Frigyes, *Popp* Emil és *Albach* Gyula lovag. Ve-

zérőrnagygyá mintegy husz ezredes lép elő. Négy altábornagy és öt vezérőrnagy nyugalm-ba megy.

— **A szalmazapirgyár büze.** *Lukácsy* Lajos ügyvéd, a mult héten kérvényt adott be a városhoz, melyben arra kéri a tanácsot, hogy az aradi szalmazapirgyár üzemét, miután az időnkint büzzel tölti be a várost, *szüntettesse* be. Ezzel a szerény kérelemmel ma foglalkozott a tanácsülés és természetesen *elutasította*. A mi nemzetgazdasági gondolkodásunkra jellemző ez az elutasított kérelem. Van egy gyárunk, mely páratlan forgalmat csinál a városban s annak más módon is tudvalevőleg tekintélyes hasznot hajt. S csupán azért, hogy füstjének szagát óriási áldozatok és folytonos tanulmányozás dacára sem sikerült még eddig megszüntetni, vannak akik szivesebben látnák, ha Arad elvesztené azt a kevés ipartényezőjét is, amivel bir. Külföldi városokban, hogy csak *Prágát* hozzuk fel példaképpen, napról-napra ködszerű füstben járnak az emberek és mégis soha senkinek sem jutott eszébe a prágaiak közül, hogy ezért kikergesse városából a gyárakat. De hát mi nagy urak vagyunk. A tanács különben avval a jogi indokolással utasította el *Lukácsy* Lajos kérelmét, hogy a gyár üzemét *csak a gyár kisajátítása* útján lehetne megszüntetni, a városnak pedig nincs arra való pénze, hogy ezeket adjon ki egy hatalmas gyár megvételeire, melyből csak annyi hasznot huzna, hogy az nem füstölne többet. Ez pedig vicznek sem volna jó, hát még üzletnek. Itt említjük meg, hogy a kapitányi hivatal a mult napokban helyszíni szemlét tartott a gyárban a bűz megszüntetésén tanácskozáva. Miután a gyár vezetősége *késznek nyilatkozott minden olyan intézkedés megtételére, mely biztosítja a kellemetlen szag megszűnését*, a bizottság felkérte *Telbisz* György realiskolai vegyész, hogy állapítsa meg a bűz eredetét s adjon tanácsot vizsgálata alapján annak megszüntetésére.

— **Kossuth helyett Schweidel.** *Kossuth* Lajos halálakor minden nagyobb vidéki város hazafias kötelességének tartotta, hogy az elhunyt nagy magyar emléké, terének díszeként is, szobor alakjában örökítse meg. Zombor város lelkesült polgársága annak idején szintén gyűjtést indított egy ott föllátható Kossuth-szoborra. Kevés pénz gyűlt össze, úgy, hogy a bizottság szerint azon a Kossuth-szobor el nem készíthető. Elhatározták tehát, hogy a befolyt összeget a város szülte, *Schweidel* József aradi vitéz tábormegye emlékének megörökítésére fordítják. A bizottság elnöke, *Czedler* János által folyó évi június hó 8-ára összehívott gyűlés valószínűleg a felosztást kimondja, s az összeget a mondott célra fogja átadni.

— **A makói szociálisták és május elseje.** A szociálista munkások Makón is sűrűn életjelt adnak magukról. Meglehetősen gyakran gyűlősezenek, részt vesznek az országos kongresszusokon, ma pedig *Kocsis* Sándor, *Szalárdi* Sándor és *Molitoriss* István kérését adtak be a rendőrségnél az elvtársak nevében, hogy *május 1-én ünnepélyes körmenetet tarthassanak*. A beadott jelentés szerint a kiindulás *vörös zászlók* alatt *Kocsis* Sándor honvédi házából történék s a megyeház-utcán és a főtéren keresztül mennének ki a ludovári erdőbe, ahol beszédeket tartanának. Mindez azonban csak terv maradt, mert a körmenetre *Cserecsnyés* János főkapitány *nem adta meg az engedélyt*. A főkapitány határozata ellen a szociálisták — hír szerint — az alispánhoz fognak felebbezni.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, mint minden évben, az idén is azzal a kérelemmel fordul a hazai kereskedő-cégek tulajdonosaikhoz, hogy üzleteiket a nyári hónapokban az egész vasárnapi napon át tartásuk zárva. Az üzletek forgalmában ez a kis szünetelés éppenséggel nem bir fontossággal és számbavehető kárt

nem okozhat, mert a törvényes rendelkezések szerint a nyári hónapokban vasárnap amugy is csak délelőtt tíz óráig maradhatnak az üzletek nyitva, mert a fogyasztó közönség legnagyobb része amugy sem marad a városban a nyári vasárnapokon.

— **Henrik herceg és királyunk.** Mint egy távirat jelenti, királyunk *Henrik* porosz herceget, ki csak az imént tért haza amerikai utjából, *tengernagygyá* nevezte ki. Ennek a kinevezésnek fontos politikai jelentőséget tulajdonítanak.

— **Stadler érseket megintették.** Ismeretes *Stadler* boszniai érsek magaviselete, ki folyton a nagy-szláv eszmék mellett izgat a San-Girolamo-intézet ügyei kapcsán megtámadta a magyar kormányt. A király — mint egy bécsi táviratunk jelenti — ezért a támadásért ma *erélyesen megintette Stadler érseket.*

— **Hirdetési-oszlopok a külvárosokban.** Mióta a város hirdetményeit a két aradi napilap nem teszi közzé, a közönség, különösen pedig a külvárosok lakói — *Sarlot* Domokos főkapitánynak a tanácshoz beadott előterjesztése szerint — *teljesen tájékozatlanok* azon intézkedésekről, melyeket a városi hirdetmények közlésének mai formájában tesz közzé az előjáróság. Ezért azt javasolja a főkapitány, hogy állítsa fel a tanács két hirdetési táblát és pedig, miután azok felügyeletet igényelnek, egyiket a *tüzoltó-laktanyában*, másikat a *gáji alkapitányság* épületében. A tanács elrendelte a két tábla felállítását, hogy még jobban meg legyen toldva-foldva a hirdetések közzétételének módja. Hogy a külváros lakosai közül hány ember fog a *tüzoltó laktanyába* járni hirdetéseket olvasni, arra azt hisszük a tanács maga leginkább kíváncsi. A hirdetéseknel nem a közzététel ténye, hanem a nyilvánosság és a könnyű hozzáférhetőség a főkövetelmény. Kétségtelen, hogy rövid idő alatt bizonyossá fog válni, hogy a laktánának és a gáji alkapitányságnak udvarában elhelyezett hirdetési táblák épügy tájékozatlanul fogják hagyni a közönséget, mint az az egyesületi szaklap, melynek hasábjain ma a város hirdetményei napvilágot csak a nyilvánosság kizárásával látnak. S akkor a tanács újból elkezd majd foltozni. Hirdetési táblákat fog felállítani a csálai szőlő-telepen, a birkásdülön, Keken, vagy a nagyerdő valamelyik tisztán, nehogy valaki hozzáférjen azokhoz. Mert hát a táblák felügyeletet kívánnak, és ha külön őriztetnék, többbe kerülne, mintha a napilapokban tennék közzé a hirdetéseket. A *tüzoltó-laktanya* udvarán nem kell bakterrel őriztetni, hogy nem is olvassa senki, az mellékes. Fődolog a copf.

— **A közpörház főorvosi állása ügyében** *Issekutz* László dr. annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy a közpörháznál megüresedett főorvosi állásra pályázni nem szándékozik, s így a nevéhez fűzött kombinációk is elcsúsznak.

— **Villámütés, fagy, dér.** Még mindig érkeznek táviratok az abnormis időjárásról. *Rózsahegy*ről táviratozzák, hogy ott ma délután óriási vihar volt, a mely jégesővel és *villám-lással* járt. A villám két embert agyonütött. A jég nagy kárt tett a vetésekben. — *Kassáról* jelenti a táviró: Abauj-Tornamegyében az erősen átázott talajban szépen fejlődnek a vetések. Most meleg időjárás kellene. Két reggel könnyű dér volt, de ez inkább csak a gyümölcsnek ártott. Szikszó környékéről *fagyott* jelentettek, a mely a szőlőben részben kárt tett. Ma meleg és derült az idő. — *Pozsonyból* a következőket sürgönyzik: Pozsonymegyében a vetések állása általában jó. Fagy nem volt. A reggeli órákban dér mutatkozik, a melyet azonban csak a tavaszi vetések szenvednek meg egy kissé. A sok esőért kárpotlást hoztak az utolsó verőfényes napok. Ma megint esős az idő.

— **Közgyűlés Csanádban.** Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága második évnegyedes közgyűlését május hó 5-ikén, hétfőhöz egy hétre tartja meg. A gyűlés tárgysorozatát ifj. *Návay* Lajos dr. alispán holnap bocátja ki, a gyűlés napján pedig az arad-csanádi vasutak első számú vonata nem Mezőhegyesről, hanem Aradról fog indulni, hogy a battonyai járásban lakó megyebizottsági tagok is idejében beérjenek a gyűlésre.

— **Kanyaró a megyében.** *Kis-Jenő*ről jelenti tudósítónk: A szomszédos *Simánd* községben ijesztő mértékben lépett fel a kanyarójárvány. *Kétszáznegyven* gyermek fekszik beteg.

— **Allami kedvezmény.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a m. kir. pénzügyminiszter hozzájárulásával a törvényileg meghatározott állami kedvezményeket *Seidner* Miklos *soborsini* márvány megmunkáló, valamint *Krassó-Szőrény* vármegyei *Kaprióra* és *Kápolnás* községek határában fekvő „*Albert*” és „*Miklós*” márványfejtő telepei részére az 1900. évi április hó 1-től számítható — tíz évre engedélyezte.

— **A város pávai.** Az aradi városháza udvarán évek óta él egy páva-család. A szép állatok sürü vendégei a csanádi-palota udvarának és különösen a *Salacz-park*nak, hol a földi bokrok aljában, reggeltől estig elidőzik a tarka tollú szárnyas király és a felesége. Hogy most szó esik a csunya hangmadarakról, az onnan van, hogy páváné ó nagysága jó anyához illően gondoskodik az ó város-gazdája számára páva-fiakról. A városháza emeletén ugyanis, a diszterem és a polgármesteri szoba bejáratával szemben, az udvarra néző ereszben, egy alig két arasznyi helyre két tojást helyezett el a páva házaspár egyszerűbb tollazatu tagja. *Institoris* Kálmán polgármester tudomást szerzett a házaspárnak készülőben lévő szülői örömről gondoskodott arról, hogy a női erényekkel dicsekedő pávamadar kellemesen és háborítatlanul töltsen el a költés idejét. Az eresz sarkába, a hol a két tojás állott, homokot hintetett s egy léccel kerítést csináltatott a fészeknek, nehogy a tojások leguruljanak az udvar kövezetére. Azonkívül a folyosó ablakának zárját dróttal átkötötte, nehogy a kinyitott ablakon keresztül valaki megháborgassa a Rómába készülő pávamamát. A város gazdasági széke legközelebb árlejtést fog hirdetni a születendő páva fiókok keresztapaságára. A komaságot az nyeri el, a ki a pályázók között a legnagyobb keresztelési-ajándékot igéri.

— **Esernyő a hadseregben.** Érdekes tervvel foglalkoznak most a hagyügyminisztériumban. Paraplúval akarják ellátni a katonákat. Csak arra nézve nem tudnak megegyezni az illetékes körök, hogy az esernyőt milyen formában tegyék katonaképessé. Az érdekes reform első hallásra komikusnak tetszik nekünk, civileknek, de ha tüzetesebben vizsgáljuk a dolgot, rájövünk, hogy ez az esernyőreform nem is olyan komikus. Elvégre ha a civilembernek megvan az a joga, hogy védekezhetik az eső ellen, miért ne védekezhettek a katonák is. Ha egyszer megerednek az ég csatornái, akkor a hadnagy urak waffenrockja épp úgy megázik, akár csak a más emberfiának a cilinderje, vagy felbőjtője. Az esernyő-reform egyelőre természetesen csak terv, amelyről még nagyon sok szó fog esni addig, míg valóságga válik.

— **Az allandó választmány ülése.** Aradvármegye *állandó választmánya* ma délelőtt *Urbán* Iván főispán vezetésével ülést tartott, a melyen a május 30-án tartandó megyegyűlés határozatainak előkészítésével foglalkoztak. A gyűlésen jelen voltak: *Dálnoki-Nagy* Lajos dr. alispán, *Schill* József főjegyző, az előadó aljegyzők. *Vásárhelyi* Béla, *Vásárhelyi* László, *Purgly* János, *Friebeisz* Miklós, *Trutia* Péter, *Konopy* Kálmán, *Keresztes* Gyula dr. főügyész, *Heinrich* Sándor és *Sorbán* János.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi,** hogy dr. *Martos* József ügyvédet, Gyula szék-

hellyel, az ügyvédi lajstromba folytatólag felvette.

— **A zágrábi affér.** A zágrábi katonatisztek és diákok közt felmerült affér ma lovgias utra terelődött. A megbizottak ma délután tanácskoztak, de eddig még nem történt megállapodás.

— **Családi tragédia.** Sopronból táviratozzák ezt a megdöbbentő esetet: *Kornhofer* Lajos lajtaszentmiklósi asztalos részegségében gyakran bántalmazta családját. Ma is ismételte durvaságait, mire atyja és neje elmenekült hazulról. *Kornhofer* erre pár éves fiának esett, akinek kiáltásaira visszajött az öreg *Kornhofer* és *agyonlőtte dühöngő fiát.* Az öreg *Kornhofer* letartóztatta a csendőrség.

— **Lebunkózott takonykóros lovak.** Az aradi rendőrkapitányi hivatal a napokban lebunkóztatta *Balogi* Mihály aradi lakos két lovát, melyek *takonykór gyanusak* voltak. A boncolásnál megállapították az állatorvosok, hogy a kiirtott állatok tényleg ebben a veszedelmes betegségben szenvedtek. S mert az állam csak akkor ad kárpotlást a kiirtott állat tulajdonosának, ha a lovat utólag nem találták takonykórosnak, *Balogi* Mihályt a város kárpotolta 80 koronával, melyet a szabályrendeletek értelmében ehhez hasonló méltányos esetekben a város állategészségügyi alapjából fedeznek.

— **A zugversenyirodák ellen.** A budapesti löversenyek még meg sem kezdődtek, máris gombamódra teremnek a zugfogadási irodák, amelyek egyelőre a bécsi löversenyekre fogadnak el betéteket. A rendőrség állandó nyomozást folytat az ilyen zugirodák felderítésére és máris szép eredményeket tud felmutatni. A napokban négy versenyirodát ugrott szét, tulajdonosaikat pedig megbüntette. A legforgalmasabb iroda volt *Goldberger* Jakabé, az *Andrássy-uti* budapest-kávéházban. Ezt az urat a VI. ker. kapitányság 30 napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte. A többi három „iroda” ellen a VII. ker. kapitányság járt el. *Lövi* Bélát és *Schultz* Bélát, akik a Csömör-uti Hock-féle vendéglőben fogadtak el tételeket, egyenkint 10 napi elzárásra és 200 korona pénzbírságra, *Böhm* Andort, a Verbóczy-kávéházban levő „versenyiroda” tulajdonosát 3 napi elzárásra és 50 korona pénzbírságra ítélte. *Acs* Béla kereskedő-segéd és *Klein* János hentessegéd ellen, akik a Klauzál utca 29. számú házban tartottak zug-versenyirodát, a rendőrség folytatja vizsgálatot. Valamennyi irodából a tált pénzt lefoglalták.

— **A gyilkos katonai őrség.** *Péchy* hadbíró őrnagy ma *Aradról* arról értesítette a szegedi 46. gyalogezred parancsnokságát, hogy *Tatár* Mihály közember ismeretes bűnügyében Szegedre érkezik oly célból, hogy *Tatár*ra vonatkozólag pótlólag több katonát kihallgasson. Az őrnagy-hadbíró átirata meglepetést keltett a szegedi katonai körökben, mert az átiratból az tűnik ki, hogy a régóta huzodó bűnügyben pótvizsgálat vált szükségessé.

— **Tolvajtfogó gyógyszerészek.** *Varjassy* János, *új-szent-annai* gyógyszerész két év óta veszi észre, hogy padlásáról a fogyasztáshoz képest aránytalanul fogy a kukorica, a kéményből eltűnik a kolbász, a sonka. Hiába kutatott a tolvaj után, hiába szólott a csendőröknek, a tolvaj nyomára jönni nem bírtak. E hó elején egy ő-szent-annai iparosember figyelmeztette a gyógyszerészt, legyen résen, mert a hajnali órákban *Drig* Pével, annak veje és leánya nála lopni szoktak. Figyelt is *Varjassy*, de eredménytelenül. Tegnapi pénteken este 7 órakor egy ő-szent-annai ember jött a gyógyszerésztárhoz. Felre hívta a gyógyszerészt és így szólt hozzá:

— Mivel jót tettel velem, uram, én is most viszontszolgálatul figyelmeztetlek, hogy hajnali 3 és 4 óra között légy résen, mert meglopnak, esetleg fel is gyujtanak.

E figyelmeztetés után *Varjassy* azonnal a csendőrségre ment a hallottakat bejelenteni, azon kéréssel, hogy a csendőrség ne avatkozzon bele reggelig a dologba, mert ő az éjjel

megfogja a tolvajt. Egész éjjeli éberség után egy negyed 4 órakor a kocsis nyitotta ki a kapuját a tolvajoknak, kikkel egyetértve. Azok egyike a kocsisal rendkívül ovatossággal négykézláb mászva besompolygott az udvarba, a másik tolvaj az utcán maradt, a harmadik, egy asszony, távolabb figyelt. Varjassy látta, miként kuszott a kocsis a kapuig, hogy azt kinyissa, látta, mint mászott a tolvajjal együtt a padlásfeljárashoz és mind ezt a függönyön keresztül figyelte meg. Mikor aztán a lopás munkájához fogtak, köztük termelt töltött és felvont fegyverrel. Drig Pével ó-szent-annai notárius tolvaj azonnal megadta magát, de a kocsis: *Virasztó* Ferenc, futásnak eredt, azonban a kapuban őrt álló *Imre Béla* gyógszerészsegédet, ki szinte fegyverrel volt ellátva, meglátva, az is megadta magát. Rövid idő múlva megjelentek a csendőrök. Vincze András őrsvezető megláncolta a tolvajokat és elvitte őket. Pár óra alatt egész tolvajszövetkezetet derített ki és szedett össze a csendőrség. Legérdekesebb a dologban az, hogy ugyan ezek magától a csendőrstől is loptak kukoricát. A nyomozás nagy erélyvel folyik tovább.

— **Popovics Koszta az Angyalföldön.** Az aradi kórház elmebeteg-osztályának rettegett alakját: *Popovics Kosztát*, aki nemrégén egymásután háromszor a legfurfangosabb módokon szökött meg a kórházból, tegnap felvitték az angyalföldi tébolyodottak-házába. Az aradi kórházban nem bírtak a rabiátus emberrel, aki tudvalevőleg híres betörő és tolvaj volt. Budapestre egy titkosrendőr és a kórházi elmebeteg-ápoló kísérte fel *Popovicsot*, akivel időközben elhitették, hogy a klinikára viszik, mert Aradon nem tudják kigyógyítani. Mikor a fővárosban a keleti pályaudvaron kiszálltak, *Popovics* mindenáron *pezszeni akart*. Kísérőivel avval védekeztek a szándék ellen, nincs hozzá pénz. A tébolyodott ember azonban, akiben ismét felülkerekedett a zsebtolvaj, derült arccal sugta oda két kísérőjének:

— A pénz legkevesebb. Maguk álljanak itt meg, én majd széjjelnézek egy kicsit. *Mindjárt lesz egy pár zsebóra*; itt sok ember van, öt perc alatt összeszedek legalább tizet, aztán iszunk pezsgőt...

Erővel kellett lefogni *Popovicsot*, kocsibba tették s bevitték az őrték házába.

— **Füldök a Maroson.** *Makanak* — írja levelezőnk eddig az volt a nyári baja, hogy nem volt rendes fürdője a Maroson, ezután meghalhatna az lesz a baj, hogy nagyon is sok lesz. *Báló Pál*, ki minden évben belevontatta a Marosba ócskabárkáját, az első ajánlattevő. Kér a várostól öt hold földet a Marosparton, 400 korona készpénz segélyt, akkor újralevontatja ez évben is a bárkát. Ez volt különben eddig is a fürdő évi segélye. Alakulóban van e mellett egy marosi fürdő részvénytársaság, amely 5.000 korona befektetéssel akar felépíteni egy modern fürdőt. A harmadik ajánlattevő *Morgenstern Adolf*, aki mindenképp előt 20 évre kizárólagos fürdőjogot, az első tíz évben évenként 600, a második tíz évben korona évi segélyt kér. Kérezzen felül 5 hold földet használatra, ahol nyári mulatóhelyet akar felállítani. A tanács tegnap délután tartott ülésén foglalkozott az ajánlatokkal s kiadta véleményadásra egy bizottságnak, amelynek tagjai: *Dallos Sándor dr.* ügyész, *Cseresnyés János* főkapitány, *Bakos Ferencz* főjegyző és *Orbán Ignác* főmérnök. Mindezek után pedig az a legvalószínűbb, hogy a makóiak csak a *Báló ócska* bárkájában fognak fürödni.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Ménés* község határában, *Hoteral* nevű erdős hegyen, egy ismeretlen férfi hulláját találták, melyen az *erőszak által bekövetkezett halál* jeleit konstataáltak. Valószínű, hogy *gyilkosságnak* lett az áldozata. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **A Dolores beszámolója.** *Dolores* bus sorát apothozissá avatta a zeneköltészet és ember-szeretet, melynek keretébe a közreműködőknek ön-feladózásig ment szivnemessege illeszkedett. E három sugarak jótékonyan hatottak két humánuscélú egyesületre, amennyiben egyik-egyik 560—560

korona anyagi segélyhez jutott. Ezzel a nyilvánosság előtt beszámolva, erkölcsi kellemes kötelességünknek ismerjük e szép anyagi eredménynek elérésében közreható minden tényezőnek halás köszönetet mondani. Köszönetet a nagynevű zeneköltőnek, gróf *Zichy Géza*nak, nagyméretű művének jótékony célra történt előadásáért, az Aradi Oratorium-egylet és nagyérdemű elnökének, *Vince Miklós* urnak, a humanus célú egyesületek kijelölésénél alulírottakkal szemben tanúsított megtisztelő figyelméért; *Sperber Frigyes* urnak, a zenemű fáradságos betanításaért; dr. *Radány Dezsőné* urnónek, *Brunhuber Mariska* urhölgynek, *Ráskai Miksa* és *Sarlot Lajos* urnaknak a magánzólamoknak művészi előadásáért; az ének és zenekarban közreműködőknek, névszerint:

A női ennekarban *Barthel Matild*, *Basch Istvánka*, *Boros Dóra*, *Boros Justina*, *Berey Ilona*, *Berey Jolán*, *Farkas Vilma*, *Furray Margit*, *Frint Olga*, *Gyurkovich Marianne*, *Hablicsek Hermína*, *Haller Józsa*, *Korbuly Gizella*, *Korbuly Ilonka*, *Leitner Berta*, *Leitner Paula*, özv. *Lux Ubaldné*, *Lux Emma*, *Magyary Ilma*, *Magyary Mártha*, *Neidenbach Cecil*, *Ratkay Margit*, *Rihmer Janka*, *Rihmer Sarolta*, *Sági Henrikné*, *Sági Emilia*, *Sarlot Margit*, *Sarlot Mártha*, *Schleifer Antalné*, *Tóth Gizella*, *Török Margit*, *Török Vilma*, *Ubl Ilonka*, *Várnai Lajosné*, *Vince Margit*, *Záray Margit* urnóék és urhölgyeknek. A férfi ennekarban: *Alt János*, br. *Bedeus Károly*, *Boderlica Uros*, *Brassay Ernő*, *Buja Sándor*, *Doroghy Béla*, *Deka Miklós*, *Flamm Miklós*, *Fleischer Adolf*, *Fránkl Ottó*, *Ferch Ödön*, *Gantner Rezső*, *Hajós Andor*, *Hatos Dezső*, *Hatos Tivadar*, *Hehs Márton*, *Korom József*, *Kovács Béla*, *Kiszely Gyula*, *Lautner Mátyás*, *Limbeck Győző*, *Mohos Agoston*, *Ofner Gyula*, *Pataky Sándor*, *Rákosi Flóris*, *Rátvay Lipót*, *Reinhart Kálmán*, *Sági Henrik*, *Sófálvi György*, *Schleifer Antal*, *Schmidt Antal*, *Schmidt Zoltán*, *Schwarz Miksa*, *Schwell Gusztáv*, *Tóth Béla*, *Vagacs Gusztáv*, *Vince Miklós*, *Wagner Agoston*, *Wéber Gusztáv*, *Weiszberger Lipót* urnaknak, a zenekarban: *Budits Mátyás*, *Geisz Sándor*, *Kadelburger Ede*, *Kresz Ferenc*, *Krüger Péter*, *Meyer Ede*, *Persa Péter*, *Plooner Felix*, *Robitzek Samu*, *Spitz Sándor*, ifj. *Tones Ferenc*, *Müttermüller József*, *Vas Sándor dr.*, ifj. *Vas Sándor*, *Velcsov Géza dr.*, *Zimmer Béla* urnaknak az odaadásteljes közreműködésért. Halás elismerést szavazunk *Zilahy Gyula* színigazgató urnak a színház díjtalan átengedéseért, a helybeli hírlapok tek. szerkesztősegeinek azért a végtelen jóindulatú készségért, melylyel a jótékony célú előadásokra vonatkozó közleményeikkel e nemes ügyet támogatni kegyeskedtek; köszönet a gáztársulat igen t. igazgatóságának a méltányos árszabásért. A halás sziv igaz érzésével mondunk végül köszönetet Arad nagylelkű közönségének, mely tradíciójához híven, ezuttal is sok sok szeretetreméltósággal áldozott az emberszeretet oltárán. — A „Fehér-Kereszt lelencáz-egyesület” és az „Aradi tanító-egyesületek” elnökségei.

— **Áprilisi tréfából házasság.** Pompás sikerű áprilisi tréfa utójátékáról beszélnek Temesvárott. Történt ezelőtt mintegy négy héttel, egy tisztviselőkből álló társaság sörözés közben elhatározta, hogy áprilist járat egyik legjobb cimborával, a távollévő G. Pistával. Ki is gondoltak egy ügyes, nemkevesebbé merész dolgot. Tudták, hogy a fiu nagyon szereti egyik többszörös háztulajdonos fiatal, igézően szép leányát, akivel az ideai farsangon ismerkedett meg. Reménytelennek mutatkozott ez a szerelem. Ebből pattant ki a tréfa-terv, mely véletlenül boldogsággal csattan. Levelet komponáltak és küldtek a reménytelen szerelmesnek, Pistának, amelyben a bájos ideál édesapja meghívja őt április 1-ére, esti 6 órára magához. Fontos közlelője van. Tudták az imposztorok, hogy a lány édesapja naponként 6 órától 8 óráig oda van sörözni. Az ifju lázzal várja a boldog nap virraását. Április hó 1-én kifogastalan díszben 6 órára becsönget az ideáléknál. Kétháromszori csöngetés után is várni kellett még az ajtó előtt. Már távozni készült és alig haladt a lépcsőn néhány lépést lefelé, kinyílt végre az ajtó és azon kikukkan a bájos ideál és kiszól:

— Ki van itt?

A fiatal ur visszafordul, elrebbzi, hogy ő van itt, a papa meghívta és mily boldog. A leány sajnálkozva mondja, hogy a papa nincs itthon, nem is szokott ilyenkor itthon lenni, hanem tessék megvárni, fél 8 órára hazajön. Kitérja az ajtót. Pista fél-

szegen, de boldogan belep. Odabent a mama nem egészen barátságosan fogadja a váratlan vendéget. De csak megindul a szó, mely mindig élénkebb és barátságosabb lesz. Pista kezdi magát otthon érezni amikor végre megérkezik az öreg. Az ifju ember elébe áll, hogy ime, szives meghívására bátorzkodott. Az öreg nagyot néz és kijelenti:

— Fiatal barátom, magát becsapták, én nem irtam, én nem hívtam, hanem azért üljön le.

Mindenki nevetett. Pista is és Pista ugy kivágta magát, hogy megszerették, vacsorára hívták. His most 3 hét után bátorzkodott megkérni a gazdag leány kezét és miután a leány is megszerette Pistát, az áldás már rajtuk van. Hír szerint a söröző társaság nem egy tagja sajnálja titokban, hogy nem őket küldték a bájos lány családjához — áprilisba.

— **Élve eltemetett anyja és leánya.** Megrendítő szerencsétlenségről ad hirt *vaskóhi* levelezőnk. A közeli Kaluger község erdejében, *Marta Juonné* 9 éves leányával Máriával sárga földet ásott. Egy két méter mély oduba hatoltak be s a földásás közben az odu boltozata, mely az eső előjárásától megnedvesedett ketté vált és lezuhant. *Marta Juonné* és leányát *holtan* ásták ki néhány nap múlva a földtömegből.

— **Szédelegés a földdel.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: A városban és a környékén egy *Szombati József* nevű szédelegő jár, aki országgyűlési képviselőnek adja ki magát s a földművelőknek olcsó pénzért állami telkeket ígér. Erre természetesen jó csomó előlegeket vett föl. Eddig *negyszáznál több* becsapott gazda jelentkezett a rendőrségnél.

— **A régi levelezőlapok.** A régi kiadású 4 filléres levelezőlapok e hó végével érvényüket veszítik. Az ily levelezőlapokat a posta továbbítás végett május elsejétől kezdve még egyfilléres póttjeggyel ellátva sem fogadja el, illetve csak egy 1 fillér erejéig bérmentesítettnek tekintik s következképpen 8 fillér portóval fogja terhelni. Május 1-e után a hó végéig ezeket a levelezőlapokat teljes értékükben ujjakkal ki lehet cserélni a postahivataloknál.

— **Ne mulasszák el a közvényes és csuzos betegek a hirneves Zoltán-féle kenőcsöt** használni, mert e páratlan kitűnő szer még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek és különböző szereket, gyógyfürdőket eredménytelenül használtak, pár nap alatt gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógyszerárán, úvegenként 2 koronaért Budapesten.

— **Felcipők megérkeztek** Porter Vilmos Nagy Aruházába, a Szabadság-téren. Legnagyobb választék. Kitűnő minőség, elegáns alak: kézi gyártmány. Az árak igen jutányosak. A legcsekélyebb bevásárlásról is fénykép-bont kap a vevő. Ennek az a jelentősége van, hogy mihelyt a fénykép bont 20 korona összeget tüntet föl, a vevő jogot nyer egy 65 centiméter magasságú *ingyen-fényképre*, csupán a díszes papírkeretért térítendő meg 3 korona. Ezen páratlan kedvezmény messze földön hirnevet szerzett Porter Vilmos Nagy Aruházának, amely vállalat a Szabadság-tér díszét képezi.

— **Ujítás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona. 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Az életuntak.** Egy pénzsóvár atya szivtelensége majdnem halálba kergetett két viruló emberéletet S. mérnök és B. nagykereskedő leánya egymásba szerettek. Az apa azonban mitsem akart tudni a házasságról és a fiatal kérőnek kijelentette hogy leánya 100.000 korona kozományt visz férjének és csak olyanak adja leányát, akinek legalább ugyanennyi vagyona van. Azonban a mérnök szegény volt, mint a templom egere. Az apa hajhatatlan ma.

redt s hallani sem akart e házasságról. E nyakas-
ság mélyen elszomorította a szerelmes párt. Elhatá-
rozták, hogy közösen megválnak az élettől. A mér-
nök gondoskodott a revolverről és titkos menyasszo-
nyával együtt elkészültek azon utra, melyről nice
visszatérés. Szóltanul, lassan haladtak a Teréz-körut
felé. Amint azonban Török A. Tsa bankháza előtt
elmennek, hallják, amint egy ur, aki bankházból jött
ki, egy várakozó társának egy számot mond. És
hozzátette: — „100.000 koronát nyert!” Gépiesen
ismételte a mérnök a nyerő számot. „Játszol te is
az osztálysorsjátékon?” kérdezte a menyasszony.
„Igen.” „És melyik számmal?” A mérnök vállat
vont! „Ha óhajod, megnézem.” Tarcájából előveszi
a sorsjegyet. — Az a szám volt, melyet most hal-
lotak említeni. Izgatottan besietnek Török bankhá-
zába, ahol megerősítették az örömhirt és boldogság-
tól sugárzó arccal siettek a keményszívű apához, aki
most már beleegyezett a házasságba. És az életun-
takból boldog házapár lett.

—x— **Az Arena ujjáépítése.** Most folynak az
Arenaház ujjáépítésének munkálatai. Amint tudva-
levő, az Arenát csak részben építik újra; így a
baloldal egy része, amelyben Weinberger János ci-
pőüzlete van, a régi állapotban marad s ezenkívül
az építés ideje alatt is teljesen hozzáférhető állapot-
ban lesz. Az elismert, a legjobb és legdivatosabb
tavaszi, nyári és sport cipők legelőnyösebb beszer-
zési forrása. Ugyanott minden hétfőn és csütörtökön
delután kimustrált cipőárúknak jutányos áron való
eladása.

—x— **Ritka kedvezmény.** Egy elsőrangú mű-
intézetel kötött egyezségünk folytán vevőinket azon
ritka kedvezményben részesíthetjük három koro-
nára négyre emelt, díszes kiállítású fényképet szállí-
tatunk, passepartout kerettel, csomagolással együtt.
Több ilyen eddig készült sikerült fénykép kiraka-
tunkban látható. A fényképmegrendelések gyorsan,
művészi kivitelben teljesítenek. A zöld papagály-
hoz, Andrássy-tér. Kiváló tisztelettel, Zimmermann
és Eisele.

A szegény tanulók jötevői.

(Közülés a városban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesü-
let, melynek számtalan jótékony cselekedete
annyira összeforrott már az egyetágilis elnök-
nőjének, özv. Hauser Károlynének nevével, ma
delután tartotta meg közgyűlését a városháza
kistermében. A gyűlésen nagyrészt hölgyek
vettek részt, kik lelkes örömmel hallgatták az
egyesület áldásos működéséről szóló jelentést s
szívesen éljeneztek meg az egyetág munkásait:
Hauser Károlyné elnököt, Kovács Vince tit-
kár, Laczay Endre pénztárost és Czobor Ottó
jegyzőt.

A közgyűlést Hauser Károlyné nyitotta meg
s üdvözlővén a megjelent tagokat, így fejezte
be beszédét:

— Bevallom, hogy Aradváros nemeslelkű
közönségének érdeklődése, biztató reménnyel
ölti el keblünket, hogy egyesületünk helyes
uton halad. Ugy én, mint a választmányának
minden tagja az elmúlt évben is azon töre-
kedtünk, hogy nehéz feladatunknak eleget te-
hessünk. Ezen ünnepélyes alkalmat is felhasz-
nálom arra, hogy köszönetet mondjak mind-
azoknak, kik törekvéseinkben szívesek voltak
bennünket támogatni.

Az évi jelentést Kovács Vince titkár ol-
vasta fel s közöljük abból a következőket:

Tisztelettel jelentem, hogy az elmúlt 1901-ik
évben 60 árva és fél árva és nagyon szegény
gyermeket öltöztettünk fel tétől talpig téli ru-
hával és a téli négy hónapra át naponta 156 éhez
gyermek kapott meleg ételt. 12,627 adag ételt osz-
tottunk ki. A ruháért, cipőkért, csizmákért 4917
korona 37 fillért fizettünk; az élelmezés, nem szá-
mitva amit ajándékkba kaptunk, 1,822 koronába ke-
rült. Tehát az 1901-ik évben 6696 korona 38 fill-
ért használtunk fel segélyezésre.

Ugy gondoljuk, minden elfogulatlanul ítélkező
ember igazat ad nekünk, kik azt mondjuk: az aradi
szegény tanulókat segélyező egyesület Arad társad-
almi életében nagy és messzekihatású feladatokat
teljesít. Tessék december hónaptól kezdve Aradvá-
ros iskoláiba elmenni; nem talál ott senki rongyos,

didergő, éhezó gyermeket, mert egyesületünk min-
den igaz féjdalmat a szeretet erejével és melegével
meggyógyít.

Nem akarunk reá mutatni azon erkölcsi és nem-
zeti kincsekre, melyek a gyermekeknek rendes táp-
lálkozásából, ruházataiból és tisztességes bánas-
módjából közvetlenül Aradváros társadalmi életére,
fejlődésére, közvetve pedig hazánkra hárul. De azt
dicsekvés nélkül elmondjuk, hogy istápolójaink kö-
zül igen igen sokan, mint tisztességes, képzett, kö-
telességtudó iparosok, kereskedők, tanítók és tisztvi-
selők szolgálják városunk érdekeit.

A közgyűlés éljenzéssel vette tudomásul a
jelentést, mely további részében jegyzőkönyvi
köszönetet indítványoz mindazoknak, akik az
egyesület ügyeit adományokkal, vagy a mun-
kában való segédkezéssel előmozdították.

Institóris Kálmán polgármester Aradváros
közönsége nevében meleghangon mondott kö-
szönetet az egyesületnek jótékony működéséért
s azután a pénztári ügyeket intézték el a szo-
kásos felmentvények megadásával.

Hauser Károlyné elnökő indítványára a
női-választmányt kiegészítették Lipthay György-
né, Stauber Józsefné, Schoór Béláné és Varjassy
Arpádné tagokkal, a férfi-választmányt pedig
Andrényi Károlyllyal és Máday Sándorral.

A közgyűlés végül általános éljenzés kö-
zött fejezi ki elismerését Kovács Vince titkár-
nak és Czobor Ottó jegyzőnek, kik az elnökő
oldalán a női-választmány segítségével igazán
önzetlen és elismerésméltó munkásságot fejte-
nek ki az egyesület céljai érdekében.

A közgyűlésen jelen voltak: özv. Hauser Ká-
rolyné elnökő, Dálnoki-Nagy Lajos dr. alelnök,
Abrai Lajosné, özv. Boros Béné, Baross Boriska,
Fischer Irén, Halmay Andorné, Habereger György-
né, Heinrich Sándorné, Hermann Gyuláné, Hegedűs
Lászlóné, Jakabffy Dezsóné, Kádas Kálmánné, Kö-
vér Béláné, Laczay Endréné, Lócs Rersóné, Lili-
enberg Sándorné, Lukács Gyuláné, Lipthay Györgyné,
özv. Petrovits Mihályné, Prettner Etelka, Reicher
Károlyné, Széchenyi Kázmárné, özv. Salamon Sa-
muné, Steiner Jakabné, Szucsú Jánosné, Steiner
Ferencné, Tagányi Istvánné, Tagányi Sándorné, Tisch
Mórné, Virágh Lajosné, továbbá Institóris Kálmán,
Péterffy Antal, Máday Sándor, Kovács Vince és
Czobor Ottó.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket
a legnagyobb mérvben kielégít.
Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forga-
lomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítók „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Lövdöző férj Kovács István budapesti
asztalos-segéd három évi ismeretség után fele-
ségül vette Simándi Mária, de boldogtalan volt
a családi életük, a férj hamarosan el is hagyta
az asszonyt, Berlinbe ment. De nemsokára ha-
zajött s vissza akart térni az asszonyhoz. Am
ez, a kit Kovács ledér életének tartott, hallani
sem akart felőle. Kovács ismét valahová a vi-
dékre, ment, azonban innen hamar visszatért,
tele keserűséggel a szívében. Mivel pedig neje
tovább sem akart róla tudni, mult évi novem-

ber 26-án, forgópisztolyt véve magához, kereste
fel Simándi Mária a lakásán és háromszor á-
lított. Az asszony súlyosan megsérült, ám fere-
épült s ma az eskütöróság Kovács Istvánt gyil-
kosság kísérlete címén vonta feleletre. A tár-
gyaláson Zsitvay Leó elnököl, a vádat Hodászy
ügyész képviselte, a védő dr. Vig Viktor. A
vádott kihallgatása során olyannak látszott-
mintha az eset megzavarta volna az elméjét s
védekezésében arra fektette a fősúlyt, hogy
neje mindenáron Berlinbe küldött, csak hogy
tőle szabaduljon s folytathassa ledér életét. Utá-
na a tanúk kihallgatása következett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Ver-
ein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést:
Wellisch Vilmos, Szentes, Groo Kálmán, Krom-
pach, Groszmann Adolf, Esztergom. Vlad Sándor
Szászváros. Breyer Zsiga, Pozsega. Valdner Jakab
utódei, Temesvár.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 26.

Delitőzsde. Buzakinátat mérsékelt, vételkedv gyöngye.
Nyugodt irányzat mellett 11.000 métermáza került forga-
lomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanemek nyu-
godtak. Időjárás boros.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.97—8.98
Buza májusra	8.88—8.89
Buza októberre	7.87—7.88
Rozs áprilisra	7.28—7.30
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.56—6.57
Zab áprilisra	6.79—6.80
Zab májusra	—
Zab októberre	5.86—5.87
Tengeri májusra	4.84—4.85
Tengeri júliusra	5.—5.01
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	—
Buza májusra	8.89—8.90
Buza októberre	7.89—7.90
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.85—5.86
Tengeri májusra	4.83—4.85
Tengeri júliusra	5.01—5.02
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárulat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	671.25
Magyar hitelrészvény	687.50
Leszámitolóbank részvény	439.50
Rima-Murányi vasmű részvény	504.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	661.—
Közuti vasut	619.—
Városi villamos vasut részvény	315.—

Szesz üzlet.

— Április 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12'80—13'—korona mmászánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 26.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék 4%	97.70
Magyar arany 4% %	120.—
Magyar ezüst 4% %	100.60
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyerevényorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	163.25
Oszták papírjárdék	101.50
Oszták járdék ezüst	101.50
Oszták járdék arany	120.50
Koronajárdék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Oszták-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	691.—
Oszták hitelbankrészvény	673.25
Oszták-magyar államvasut	665.50
20 frankos arany (Napoleondor)	19.06
Német birodalmi márka	117.25
London	240.25
Paris	95.36

Kerpel Izsó

50,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, Füzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)
Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Pekár: Pasztellek, Abonyi A.: Férfiak, Werner E.: A becsület útja, Barang: Husvét, Brioux: A mételey, Richtzeit: Éhezve a világ körül, Bányai: Örmény anekdoták, Eötvös K.: Gróf Károlyi G. följegyzései, Abonyi L.: Tyuki prókátor, Poradowszka: Grandsire házassága, Kázár: A ma a holnap nélkül, Szikra: A be-törők stb. stb.

Ifjúsági iratok: 25 uj mü.

Németben: Boudoirgeschichten, (D. bestohlene Diab, E. Verirrt) Roberts: Schwiigertochter, Hamilt n Aidé: D. Erzieherin, Stacpole de Vere: Toto, Gelsen: Buch d. jungen Ehe, Lindau: Spitzen, Werder Hans: Die Sonntagskinder, Vera: Eine für Viele, Heimbürg: Ihr einziger Bruder, Hope: Ein Mann von Bedeutung, Gordon: E. purit. Heide, Prévost: Die Sünde der Mutter, Wachenusen: d. Geborene: Sienkiewicz: Der kleine Ritter stb. stb.

Franciában: Wlamink: D'un lit dans l'autre, Malot: Le sang bleu, Daudet: L'im-mortal, Gyp: Dans le traine stb.

Angolban: Corelli: The mighty atom, Hungerford: Molly-Bawn, Marbel, O Brien: What is it? stb.

Havi-kölcsöndij: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérde-kebb műveket.

Az összes törzs-, valamint pótgjegyzékek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében előnyös könyvtárvételek folytán meglepően jutányos áron kaphatók regények, ifjúsági iratok, jogi- és gazdasági munkák, magyar, német, francia és angol regények, nyelvtanok, szótárak; egész könyvtárak berendezése és kiegészítése igen előnyös áron.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irtja: **Catulle Mendés.** [32]

(Folytatás.)

— De másnap csak tudakozódtál? kérdé.

— Hogyan kételkedhetik ebben felség? De senki sem látta a rejtélyes nőket, csak az udvarmester, akit bizonyára előre betanítottak, mert mindenre azzal felelt: „Őn álmodott, Károly ur!” Ekkor magam fogtam a nyomozáshoz: nincs a palotában terem, nincs a kertben pavillon, hol ne kutattam volna. Hasztalanul. Mindenütt magány és csend, mint a fantómk eltűnése után.

— Talán visszautaztak?

— Tökéletesen meg vagyok győződve az ellenkezőről.

— Mégis...

— Oh! Felség, vannak a palotának olyan osztályai is, hová én be nem léphettem.

— Melyek azok?

— Thekla királynőjei.

— Azt hiszed tehát, hogy két nő anyám mal van.

— Hiszem-e? Bizonyos vagyok benne! Felséged tudja, hogy a királynő oratóriumában orgona van.

— Tudom.

— Tegnap este, midőn leskelődtem az oratóriumablakai alatt, hallottam...

— Anyám orgonázik néha.

— Csakhogy az, a mit játszik, majd-

nem mindig valamelyik komor zsoldár vagy valami andante religiozo Pergolesé-től.

— Felség! én a Hattyu-lovag eljegyzésének allegroját hallottam.

A király megrázkódott.

Idestova kezdett járni a havon, fejét néha a kezeibe rejtven. Végre nagyon halványan megállott.

— Károly, Károly, monda, fürtjeit igazgatva, nekem futnom kell. Eried? Futni akarok. Távol a fővárosomtól, távol udvaromtól, távol a szertartásos tisztelettől, melyek elkedvetlenítenek, az ármányoktól, melyeket utálok, távo mindazoktól, a kiknek, mivel uruk vagyok, joguk van hozzám! Összetöröm láncaimat és az övéiket. A trón kintó szék előtttem, melyben nem akarok tovább ülni. Fájdalom, nekem, mint Walter-nek, madár lelke van e szárnyatlan testben. Abhoz a teherhez, hogy embernek kell lennem, nem akarom többé hozzáadni azt, hogy még király is legyek. Nekem szabadulnom kell, és el kell tűnnöm. Van még talán egy ismeretlen patakocská partján valami kis kunyhó, hol minden szem elől elrejtethezem szégyenemét és bánatomat afelett, hogy élek. Az emberek között valakinek az élő emléke akarok lenni, aki itt járt, hogy többé viszsza ne jöjjön.

— Helyeslem ezt az eszmét, Felség! Jól tudná-e magát Felség találni Floridában? Ez meglehetősen elhagyott ország. Rendkívüli virágok, telve mérges illatokkal, pompáznak a tavak partjain, és a madarak, melyek mézet akarnak szivni kelyheikből, kábultan, holtan buknak alá röptükben. Kevés valószínűség van benne továbbá, hogy Felséged miniszterei ide is eljussanak üldözéseikkel és tudtára adják a nemzeti liberálisok gonosz törekvéseit, vagy hogy az anyakirálynő menyasszonyokat vezessen oda is Felségednek.

Menjünk minél előbb! Ah! de... arra gondolok, tevé hozzá, körme hegyével orra hegyét vakargatva, mi lesz majd Hans Hammerből, ha mi már nem leszünk többé itt? Nem mindenki viseltetik iránta azzal a lelkesültséggel, mint a király; részemről egy királynőt, négy minisztert és két száz képviselőt ismerek, kik csak a kedvező alkalmat lesik, hogy száműzthessék és két — vagy három ezer zeneszerzőt, kik rögtön nagy örömmel kifogják kifütyülni, mihelyt Felséged nem tapsolja öt többé, végre pedig egy csapat zsidót egy másik csapat jezsuitával növekedve, kiknek kezei közzé nem ajánlom neki, hogy kerüljön...

— Tréfálódzva is igazat mondasz Károly, felelő Frigyes elgondolkodva. Nem hagyhatom el művemem, mielőtt nem fejeztem be, királynak kell maradnom, hogy Hans Hammer isten lehessen.

Azután hozzátevé:

— Magaddal hoztad a lovakat?

— Felséged két kedvencét, a két fekete kancát, melyet Nacht-nak neveznek, mint Uriane-ét, és a fehér mént, melyet Granenak hívnak, mint Brunhilde-ét. A fensikon hagytam őket a Felséged dajkája kastélyának közelében; mialatt harapdálják azt a pár fűszálat, mely a hó alól ki van bujva, az öreg Wilhelmina tejet és fekete kenyeret készít számunkra reggelinek.

— Vissza fogok tehát menni Nonnenburgba, monda bánatosan a király. Eredj, édes Károly, követni foglak.

Kezét az ifjú vállain nyugtatva, II. Frigyes lehorgaszott fejével kezdett leszállni a sikos lejtőn a fensikra.

Megállott és körütekintett.

Előtte és alatta az alpok gránit láncolata terült el festői hajlásokkal, szédlítő mélységekkel, ködbe burkolt csucsokkal és januáriusi nap ragyogó színnel aranyozta meg a fagyos szirteket, csillárok gyanánt tündököltetvén a szél által felvert hópelyhek raját az azurban.

Ajkaihoz emelte a fuvoláját.

A lassu, ábrándos dallam hangjai, mint a patak megfagyott kristály cseppei megannyi gyöngyként hullottak alá a térbe. De az alpok titokszerű csalogányainak hangja, mely az álom tündérének válaszához hasonlít, már nem felelt többé a fuvola hangjára.

Ekkor egy hosszantartó utolsó pillantással, mintha örökre megakart volna őrizni szemében a téli tájkép benyomását, egy hosszú, erőteljes lélekzétvétel után, mintha tüdejében magával akarta volna vinni a hegycsucsok tiszta,

szabad levegőjét, a pásztor király megindult újra a levezető hóborította ösvényén, bánatosan susogva:

— Az alpok csalogánya, a magány madara megharagudott rám, mert visszatérek az emberek közé...

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Április 27. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Cantate. — Protestáns naptár: Zita. — Görög-keleti naptár (április 14.): Húsvétvasárnap. — A nap két 4 óra 35 perckor, nyugszik 6 óra 48 perckor. — A hold két 11 óra 6 perckor, nyugszik 7 óra 33 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Április 27. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése délután 2 órakor. — Az aradi állami főreáliskola Fabián Gábor önképzőkörének ünnepélye. — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncal egybekötött műkedvelői előadása (Arena-épület.) — A magyarországi munkások rok-kant- és nyugdíj-egyesületének közgyűlése délután 3 órakor (Városháza).

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. é. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. é. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. é. 10.43
Személyvonat d. é. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. é. 11.—
Borossebesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTTÉR.*

Reich B. Károly és neje Funkelstein Vilma szomorodott szívvel jelentik szeretett jó iuknak

REICH EDE,

volt műegyetemi hallgatónak

26 éves korában, hosszas betegség után április hó 26-án délután 3 órakor történt elhunytát.

A boldogult drága halott földi maradványai április hó 27-én, vasárnap d. u. 4 órakor fognak Révay-utca 6. számú házból az izr. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tételni.

Arad, 1902. ápril hó 26-án.

Aldás emlékére! Béke poraira!

Reich Jenny, férj. Feiner Mórné.	Funkelstein Bettli, özv. Röth Bernátné
Reich Pál.	Funkelstein Malvin, férj. Schwarz Dávidné,
Reich Ferencz,	Schwarz Mária, férj. Reich Soma és neje Reiner Fanni
Reich Sándor,	Reich Róza, férj. Biidhauer Károlyné,
Reich Aranka,	Reich Antal testvérei, Reich Nettli
Feiner Boriska unokahuga.	nagybátyjai és nagy-nőjei.
Feiner Múr sógora.	
Funkelstein József nejevel Böhm Gizellával.	805

Özv. Palényi Miksáné szül. Kircz Anna, ugy a saját, valamint az alólirottak és számos rokon és jóbarát nevében is szomorodott szívvvel tudatja a felejtetlen jó férj, illetve apa, fiu, testvér, vő, rokon és barát

PALÉNYI MIKSA,

m. kir. államvasuti főmérnök és ny. cs. és kir. hadnagynak,

1902. évi április hó 25-én, délelőtt 11 órakor, életének 53-ik és boldog házasságának 18-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halott hült tetemei f. évi április hó 27-én délután 4 órakor fognak Aradon, Templom-utca 12. szám alatti gyászházban a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise-áldozat a boldogult lelkiüdvéért április hó 28-án, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

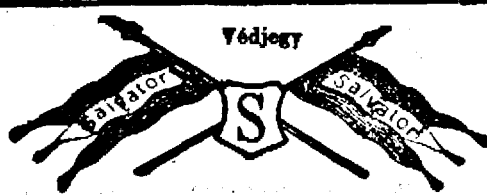
Arad, 1002. április 25.

Palecz Márta, anyja,	Palecz Riza,
Szentimrei Károlyné, szül.	Palecz Ferencz,
Palecz Bella, leánya	testvérei,
és ennek férje Szentimrei	Özv. Kircz Istvánné,
Károly, veje	anyósa.

799

Garson lakás

két utcai szobából
azonnal kiadó 791
Szabadság-tér 11.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes ízü.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz es diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi poszga, máj- es vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok es vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható üveggyűjteményekben es gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

582

Új-Amerikába!

Kellemes nyári mulatóhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

Völgy-utcában

(a Maros parton) a Választó- és Gyár-utca maros-part torkolatában egy diszes épületet, nagy

nyári mulatóhelyiséget

kényelmes berendezéssel és Acetylen világítással, jó cigányzenével május hó 1-én megnyitom és

f. é. május 4-én

vasárnap a közforgalomnak ünnepélyesen átadom. Ez alkalommal a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekara

katona hangversenyt

rendez, válogatott műsorral, melynek kezdete d. u. 4 órakor

Fedett tekepálya

árnyékos helyen Acetylen világítással. Éjjeli játéokra is gyönyörűen berendezve

Árnyékos szép veranda

melyben 600—800 ember netáni eső ellen védve van. — Kitűnő kőbányai a la bajor (fekete) és lippai márcziusi sör. Legjobb hegyi borok. Meleg és hideg ételek bármely időszakban. Jutányos árak. Pontos és előzékeny szolgálat.

Midőn új vállalatomat, mely egy rég érzett szükségletet pótol, a nagyérdemű közönség becses pártfogásába és jóindulatába ajánlom, kérem nagybecsű látogatásával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Veilandits István,

Egy jó forgalmu helyen levő,
látogatott

kávéház

betegség folytán eladó.

Kass-féle vendéglő.

Ma vasárnap búcsú előadás.

→ 20 ←

elsőrangu különlegességi művész fellepte,
teljesen új műsorral és teljesen új
bohózatok. Azonkívül:

Vendéjáték! Vendéjáték! Vendéjáték!

Göndör Aurél,

Magyarország világhírű népalakítója.

Pont 9 $\frac{1}{2}$ órakor:

Göndör Aurél,

mint kanász.

Pont 10 $\frac{1}{2}$ órakor:

Göndör Aurél,

mint utólérhetetlen Kátsa cigány.

Kezdeté 8 órakor.

Zitter J. Oszkár,

igazgató.

766

Dr. Mandl Vilmos

és

Dr. Szegő Hugó

ügyvédek,

637

1902. április 1-én nyitották meg társirodájukat

Kölcsey-utca 1. szám alatt.

Ovás!

Folyó hó 19-én egy kitöltetlen 1 koronás váltó űrlapot mint kezes aláírtam és Roth Sámuel címre Aradra továbbítottam; e váltó-űrlap eddig ismeretlen okból elveszett.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy ezen aláírást semmisnek nyilvánítom.

Roth Henrik,

butyini kereskedő.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta főlátogatnak.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, idősebb, románul tudó segédet.

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, kirakatrendező, 22—24 éves segédet.

Aradi cipő-árúüzlet részére ügyes, szakképzett kirakatrendező segédet.

Aradi niürnbergi és játékarúüzlet részére ügyes fiatal segédet.

Aradi fűszer és vegyeskereskedés részére idősebb, üzletvezetőségre alkalmas, szakképzett segédet.

Vidéki nagyobb városba, elsőrendű fűszer és osemgeárüzlet részére 28—30 éves segédet, a ki Aradon hasonló üzletben hosszabb ideig működött.

Vidéki városba, fűszer nagykereskedés részére a magyar és szerb nyelvben jártas, fiatal segédet.

Aradi fakereskedés részére e szakmában jártas, románul tudó fiatal segédet.

Aradi festék-aru üzlet részére e szakmában teljesen jártas, magyarul és németül tudó fiatal segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, a magyar és a román nyelvben jártas szorgalmas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az épület- és szerzámfakereskedésben jártas, románul tudó, fakereskedő-segédet.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, az írógépkészelésben jártas női iródi alkalmazottat.

A magyar és német nyelvben jártas bór-kereskedő-segédet.

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, nagyban és kicsinyben fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

Irodai gyakornokul fiatal, szép írásu nő alkalmaztat.

Elsőrendű férfi-divat, rövidáru, merinbergi, játék- vagy műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jártas segédet.

Rőfő- és vegyesáru üzlet részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a haltéren az „Arany potyka” helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Póstaí megrendelések a legpontosabban utánvét mellett eszközöltnék.

Becses pártfogásáért esd

tisztelettel .

Widulevits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

Méh-kasok

(Pavilonok)

2, 4, 6, 8-as családra
helyszüke miatt

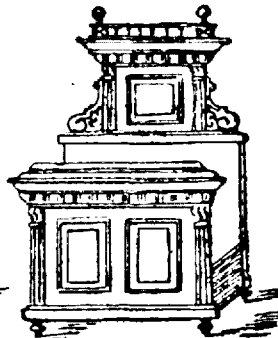
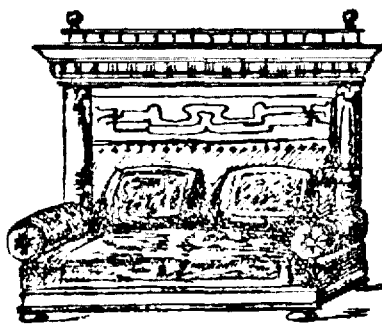
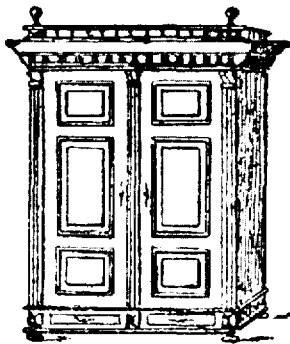
eladó

Aradon, 797

Török Gábor-utca 17.

Bámulatos olcsó árak!

Állapítatott 1858.

Állapítatott 1858.

Kitűnő anyag. Izléses kivitel.

ROSMANITH ALBERT és FIA

Arad, Andrásy-tér 8-ik szám. (Az udvarban.)

Dusan felszerelt raktár mindennemű **butorokban.**

Szalon-, ebédlő- és hálószoba-berendezések

minden modern stylben, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig folyton készletben, izléses, szolid kivitelű **kárpitozott butorok** nagy választékban.

A nagy készletnek megfelelő üzlethelyiségünk az udvarban lévén, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy készítményeinket **bárkinél is olcsóbban** adhatjuk. Ennél fogva ajánljuk a n. é. vevőközönségnek raktárunk megkeresését saját érdekében el nem mulasztani

Kiváló tisztelettel

Rosmanith Albert és Fia.

300

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnék. Kívánatra képes árjegyzék.

A konverzió.

Van szerencsénk ügyfeleinknek és az érdekelteknek szives tudomására hozni, hogy a küszöbön álló konverzióval összefüggő összes műveleteket

költségmentesen

eszközöljük. Kimerítő felvilágosítással készsággel szolgálunk.

Kicserélésre kerülnek a következő állampapírok:

4¹/₂%-os Magyar regale
kártalanítási kötvények,

4¹/₂%-os Magyar államvasuti
1889. évi ezüst kölcsön-kötvények,

4¹/₂%-os Magyar beruházási
kölcsön-kötvények,

4¹/₂%-os Magyar államvasuti
1889. arany kölcsön-kötvények,

4¹/₂%-os Magyar keleti vasuti
1876. arany államkötvények.

Az itt felsorolt kötvények tulajdonosainak 4%-os magyar korona-járadék vagy a névérték összege készpénzben fog felajánlatni.

Az Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltó-üzlete 749

Arad, Fehér Kereszt-épület. Telefon 100. sz.

Scherhag H. és fia
- női kézimunka és
hímző anyagok és kellekek
raktára
Deák Ferencz és Fábán-utca
sarak épületébe
helyeztetett át.

Költözők figyelmébe!

Teljesen ingyen és teljes jótállás mellett
elfogadok

lakások féregmentessé tételét

mindenkitől,

ki lakását általam festeti.

Tisztelettel 693

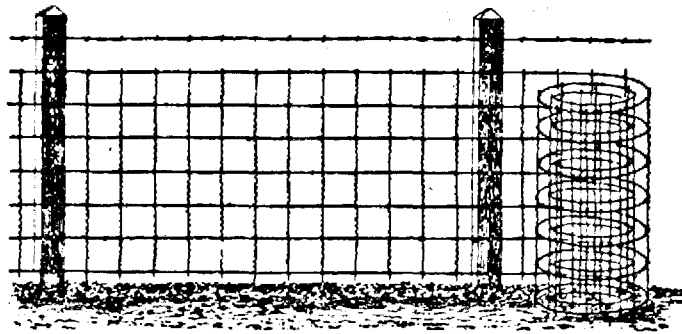
BRAUN SAMU

szobafestő és mázó

Arad, Szabadság-tér 10. sz.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Ujdonság!

Ujdonság!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Ullői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

Mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeinél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen a mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnye: **Olcsóság:** 1 méter magasságu tekercsekben a következő árakon kapható:

Fekete vassodronyból:

1973

Sodronyvastagság:	1-2	1-4	1-6	1-8	2-00	milliméter
Ára méterenkint:	35	40	45	50	55	fillér.

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Sodronyvastagság:	1-2	1-4	1-6	1-8	2-00	milliméter.
Ára méterenkint:	40	45	55	60	65	fillér.

Célszerűség: A fonat lyukbőrsége 5 cm. lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szelei pedig tuskák, tehát az átmozgást megnehezítik. A fonat csavart szálal — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecsuuszva tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meg húzva, egyszerűen a faduszokhoz szegezhető horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tuskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. A tuskés sodrony méterenkint ára 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle cizellokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkély-részeket vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-, ablakrostályokat, ökr- szájkosarakat, szikrafogókat, gabonaszétválogató hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpenyvel való ellátását. Sodronyszöveteket, fonatokat és vaskeretű szitákat szelelőrostákba.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

használatával. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti színét, ifjúkori szépségét és ennek visszatérése után az elért eredmény állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

használatával nyerhetünk, egy tégely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-tégely 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.

Vonatkozással az 1901. október hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlés által kiküldött bizottság 1902. évi márczius hóban kelt részvényaláírási felhívására, felkérletnek az Aradi Polgári Takarékpénztár tisztelt részvényesei, hogy az ujonnan kibocsájtandó 1250 darab 160 korona névértékű Aradi Polgári Takarékpénztár már optált vagy előjegyzett részvényeire részvényenkint a II. részlet fejében

72 koronát 1902. április hó 24-től május hó 15-ig bezárólag és III. részlet fejében szintén

72 koronát 1902. július hó 24-től augusztus hó 15-ig bezárólag,

valamint ugyanakkor a II. foku bélyegilleték fejében részvényenkint 62 fillért

az intézet pénztáránál pontosan befizetni sziveskedjenek. Minden az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% késedelmi kamat fizetendő.

A t. cz. részvényeseknek azonban szabadságában áll mind a két részletet egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Az utolsó részlet befizetése után és a befizetésekről szóló nyugták beszolgáltatása ellenében az új 160 korona névértékű részvények az 1903. évtől kezdődő szelvényekkel együtt az intézet pénztáránál átvehetőek.

A mennyiben a fent említett részletek bármelyikének befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették, az alapszabályok 9. §-a értelmében az „Aradi Közlöny“ és az „Arad és Vidéke“ című lapban felhívás fog közzétételét és ha a közzétételt követő 45 nap alatt a hátralékos részlet be nem fizettetnék, az illető részvény megsemmisítettik, a helyett új részvény bocsájtatik ki és a már befizetett részletek a tartalékalap javára esnek.

Együttal felkérjük a régi részvényesek t. cz. birtokosait, hogy a fentemlített rendkívüli közgyűlés határozata értelmében — az 1000 korona névértékű részvény 800 korona és a 200 korona névértékű részvény 160 korona névértékre való lebélyegzése végett — részvényeiket 1902. év május hó 1-től december hó 31-ig intézetünk pénztáránál bemutatni sziveskedjenek.

Arad, 1902. április 23.

Aradi Polgári Takarékpénztár részvény társaság
igazgatósága.

Figyelem! Köhögés, rekedtség és elnyájkosodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár: **„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla esakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drognáriáknál.

Gyórokon: Masznyik Dániel gyógyszerárakban. **Magy.-Pécskán:** Mike József gyógyszerárakban. **Ó-Pécskán:** Roksán János gyógyszerárakban. **Simándon:** Csiky Lukács gyógyszerárakban. **Szikszón:** Fűrey Ede gyógyszerárakban.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasúti állomás.

Kényelmes közlekedés vasuton Nagyváradtól fél. kocsin 1/4 órai távolság. Május-augusztus hónapokban naponta 10. vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradra. Az új vasúti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírű 49 C. meleg természetes hévíz javára van: az ízületi és izom okozó bántalmainál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, kősvénynél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischianál); különösen borbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: **dr. Matolay Károly.**

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 8 frt között változik. Gyógyterem (Cursalon) hirtapokkal és tekeasztalal. Terraszok szép kilátással. Étterem, színhelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő érserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család- és kúrfürdőkön kívül műrfürdők is vannak rendszeresítve. **Állandó kitűnő zenekar.** — **Telefon-összeköttetés Nagyváradal.**

Az elegánsul berendezett lakoszobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. — Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekszik fogók t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

2026 Kiváló tisztelettel **KERNÁTS JÁNOS,** bérllő.

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-utca 20. sz.

Az „Adria biztosító-társulat” házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke **3.000.000** korona.
Tartalékok **2.588.964** korona.

E társaság, mely a cs. kir. szab. „Adriai biztosító-társulat” védnőkése alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. cz. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabbban és legpontosabban térítettek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adria biztosító társulat” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Vezérügynökség: Aradi Ipar- és Népbank.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Égészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek fölszerelése kereskedelem-törvényi minta-védőjelem alatt áll.

Mezen balzsam belsőleg és külsőleg is használni: 1. Hasonlíthatatlan hatású gyógyszer a tődő és mell minden betegségénél: enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen idült bajokat is meggyógyít. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladásnál, rekedtségnél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden láz. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörögést, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatása, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felbűfögést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Különböző kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra, pattanások, füstölak, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruhakosz s kitéésekre, felpattozott és érdes kezekre stb. megszünteti a fejfájást, zugát, szakgatást, kősvénnyt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zold apacza-vedjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való dírekt megrendelés. A szállítás csakis a szabadalmazott eredeti dobozokba: 12 kis vagy 6 dupla üveggel 16rtónak. Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentre 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona. Bosznia és Hercegovinába bérmentre 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 50 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ? mikor biztos gyógyító hatásra van kílátás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhető és utóéletben úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellre, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbánex, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábknál, sőt csontszűnál is: ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lövebeknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadt, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbajnál is; giliszta ellen, körömméreg, porsenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganaat, a vér betegségei, fülfolyás, gyermek-ótvár stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csakis az árnak előleges beküldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítással együtt 3 korona 50 fillér. Számlán elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindeukit óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti vedjegyre és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada” beégetve legyen.

A gyógyszerhatásukban utóéletben eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbszörre már az orvos megerkezésig is segítenek: nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli: ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olesó, megbízható és mindameltt teljesen ártalmatlan világhírű szeret kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható eselyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellékével ellátva nem volnaak kaphatók, úgy kerjük azokat közvetlenül Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke” Pregrada bei Robitsch-Sauerbrunn megrendelni.

Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárakban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárakban, Bécsben C. Braly gyógyszerárakban. 1931

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Haszonbérbe adadni fognak az alatt elösorolt kincstári bértárgyak, jelesül:

Dentán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében **1902. évi május hó 20-án d. e. 9 órakor.** Opaticzai erdőirtási föld $32^{96}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig évi 1241 kor. 42 fillér. Opaticzai erdőirtási föld $29^{1044}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig évi 1187 kor. 20 fillér kikiáltási árral.

Temes-Rékáson a m. kir. kincstári ispánság hiv. helyiségében **1902. évi május hó 22-én d. e. 9 órakor.** Hisziási viszsacserélt telepföldek $201^{821}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1903. évi szeptember hó 30-ig évi 3135 kor. Sziklasi Válea Gruin $93^{389}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1904. évi szeptember hó 30-ig évi 1381 kor. 57 fillér kikiáltási árral.

Lugoson a m. kir. kincstári ispánság hiv. helyiségében **1902. évi május hó 23-án d. e. 9 órakor.** Szilhai erdőirtás 11., 23., 24., 25. és 26. tag $187^{390}/1600$ hold 1902. október hó 1-től 1903. évi szeptember hó 30-ig évi 1875 kor. Szilhai erdőirtás 12., 13. tag e. d. g. osztág 92 hold 1902. évi október hó 1-től 1903. évi szeptember hó 30-ig évi 1222 korona kikiáltási árral.

Pancsován a m. kir. kincst. ispánság hiv. helyiségében **1902. évi május hó 27-én d. e. 9 órakor.** Borsca Gizellahaimi IV. öblözet réti föld $1172^{241}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. szeptember hó 30-ig évi 1881 kor. Borsca Gizellahaimi előtér és réti föld $137^{1092}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig évi 1078 kor. Beresztócz-Ponyavicza előtér $177^{1520}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig évi 1745 kor. 97 fillér. Homolicz PONYAVICZA előtér $119^{329}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig évi 1960 kor. Lajosfalva IV. öblözeti előtér és zátony $264^{1160}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig évi 2000 korona. Szeferkerini dominális földek $759^{233}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1903. szeptember hó 30-ig évi 1000 korona. Borsca Szeferkerini 8. számu halászati jog 1903. évi január hó 1-től 1908. deczember hó 31-ig évi 1200 korona. Oppova 29. Vizellai 10-ik sz. halászati jog 1903. évi január hó 1-től 1908. deczember hó 31-ig évi 4010 korona kikiáltási árral.

Kulán a m. kir. kincst. ispánság hiv. helyiségében **1902. évi június hó 3-án d. e. 9 órakor.** Kereszturi föld $255^{1168}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig évi 8107 kor. Kernyajai alsó pusztá kulai föld $166^{159}/1600$ hold 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig évi 7550 kor. 31 fillér kikiáltási árral.

Az itt felsorolt bértárgyakon kívül a fennebb nevezett kir. kincstári ispánságoknál az ott kitett napokon, ugyszintén a temesvári kincstári ispánságnál 1902. évi május hó 24-én, valamint a pécskai kir. kincstári ispánságnál 1902. évi május hó 17-én, nemkülönben a nagy-beoskereki m. kir. kincstári ispánságnál 1902. évi május hó 30-án, továbbá a bega-monostori birtokkezelőségnél 1902. június hó 7-én és végre a sztancsófalvai birtokkezelőségnél 1902. évi május hó 21-én d. e. 9 órakor tartandó árverésen több kisebb földrésztetek és uradalmi jogok szinte bérbe adadni fognak, miért is az érdeklők a közgazgatási uton közzétett, valamint az alólírott m. kir. jőszázigazgatóságnál, továbbá a fentebb nevezett ispánságoknál betekinhető hirdetésekre utaltatnak. A részletes árverési feltételek a szokott hivatalos órák alatt az ispánságoknál és a birtokkezelőségeknél megtekinthetők.

Aradon, 1902. évi április hó 18-án.

Magyar kir. Államjőszázigazgatóság.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koromban kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-

tesítések a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való be-
lyeg melleklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Egy csinosan butorozott

szoba két intelligens uri ember részére kiadó. Esetleg jó házi kosztot is kaphatnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető Deák Ferencz-utca 32. szám. I. em. 13. ajtó.

701

Egy alig használt

női kerékpár jutányos áron eladó. Bővebbet Radnai-ut 10.

793

Lakás kiadás.

Andrássy-tér 7. szám alatt, a II. emeleten 5 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel november 1-től kiadó.

798

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas, aczélszakanyok, metsző-olló, kertészfűrés, oltókések és egyéb árucikkek jó minőségben és olcsó árban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad. Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárának arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca I. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

TELEFON 438

Legnagyobb választék arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzedulák,

arany és ezüstartyák készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy be-cseréltetnek.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsi-val is elvihetők a a taurai országot melletti rak-tárból.

704

Eladó házak.

Trombita-utca 28., 29. és 30-ik számú házak előnyös feltételek mellett eladók. Zenner Agostonnál Kiskarika-utca 2. szám.

803

Bérléstartalajosoknak

és földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42½ és 50 évre jutányosan és előnyös feltétel mellett közvetit és értesítést ad

882

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

Lakás kiadó.

Egy 3 szobás és egy 1 szobás

lakás,

802

közel a főtérhez azonnal, esetleg május hó 1-étől kiadó.

Czim Csernovits Péter-utca

27. sz., a háztulajdonosnál.

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

MÚFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás mellett.

768

Fájdalom nélküli foghuzás 1 forint.

Épület átalakításnál

fennmaradt

tölgyfa ablakok

vasalva és üvegezve:

16 drb 0.92—1.82 m. tok bel-mérettel á 3 frt.

17 drb 1.00—2.45 m. tok bel-mérettel á 4 frt.

800

Ugyanezen ablakokhoz zsáruk is vannak, melyeknek drbjá a kisebből 2 frt 50 kr, a nagyobból 3 frt.

Ifj. Czeiler István

asztalosáru gyárában

Aradon, Pölteberg Ernő-utca 7., 8., 9. sz.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével fölülmulja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott jó szer. hólyag, csőbajknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat Copalvát, vagy Cubebát ajánlanak. A

SANTAL EGGER

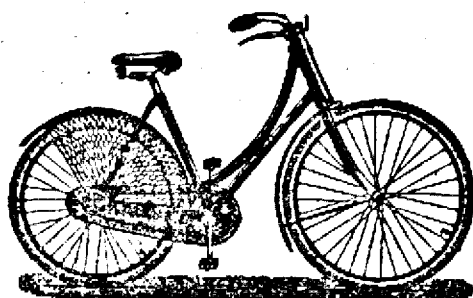
mentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett „tigris-faj” védj. valódi. Kapható a legelsőbb gyógyszerárban. Pó- és szerküldési raktár: „Nador gyógyszerár” Budapest, VI., Váci-körút 17. sz. Kapható Aradon: Földes Kelemen, Rozsnyay Mátyás és Tábor Gyula gyógyszerárban. 2018

● Arad legrégebb kerékpár és varrógépjavító műhelye és raktára

HAMMER VILMOS

villanyműszerész

Arad, Szabadság-tér 7.

Seidel és Neuman Germania és H. W. Schlaiditz Drezdai

kerékpárok,

ugymint

varrógépek

egyedüli képviselője.

Singer varrógépek 5 évi jótállás mellett 32 frtért.

Nagy szakszerű javítóműhely.

759

Dus választék felszerelési cikkekben, olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Sütőde kiadó

élén fogalmu utczában. Bővebbet a kiadóhivatalban. 801

Ha
ujkerékpárt akar venni.
vagy

kerékpárját

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 589

Arad, Salacz utca 2.

Óvakodjunk utánzatoktól!

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlónak és konyhabutoroknak bemészolására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. Nagy elterjedésének ellenében különösen hasonhangzása nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot”

Védjegy a törv. bejegyzett „Vaslovag” „Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: Steinitzer N. czégnél. 1954

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kereskedők figyelmébe!

Román nemzeti

kötőszövetek

valódi

gyapjuszövetből és pamutczernából sima és olajnyomata virágokkal.

! Kiváló ujdonság!

Mechanikus szövő- és festőde

Német-Bogsán.

Minták bérmentve. 780

Képviselők kerestetnek.

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a legjobb hirnévnek örvendő gyártmányainkat

Brassói posztók, divatkelmék, férfi-ruhákra
Aradon

Wadowsky Gusztáv ur

vászon és divat üzletében

általunk előirt gyári árakban árusítatnak el.

Hazai gyártmányainkat szives pártfogásába ajánlva
tisztelettel

SCHERG VILMOS és TÁRSAI

posztó- és divatáru-gyár

Brassó (Erdély.)

661

1904

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállításon 1900-ban és arany érem Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.

Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Eladó

egy tudományos könyvtár,
egy hármás pánczélos tresorral ellátott

Wertheim-Cassa.

Továbbá mindenféle legfinomabb butorok, bronz órák, garniturák, ellenzők, függönyök, szőnyegek, stb.

Megtekinthető Zemplényi Sándor lakásán, Színházépület, d. u. 2 órától kezdve. 750

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktár
Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből
verseny nélküli olcsó árakon.

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb árakon eszközöltetnek.

Reverendák a főt. papság részére,
civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készítettnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrassy-tér 9.

531

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Gurahonezi portlandciment
 egyedül magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáit 60-70 százalékkal felülmúlja. rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható
 Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak Iosztályánál
 Arad állomás mellett.
 Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Telefon 39. szám.

Ajánljuk igen t. vevőinknek első minőségű szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokban csomagolva, bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-kőszén

és darabos 1470

bükk-faszén is

50 kilós és 25 kilós zsákokban. Megrendelések pontos hazaszállítása vegett felnap időt kérünk

Kneffel Károly és Fia
 vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1. étől

a Templom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököli-téri Kishalmi-féle gőzfűrdő mellett

folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítek, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Eladó

sürgősen

költözködés miatt egy szépen fejlődött 1 1/2 éves angol

setter - vizsla.

Czím a kiadóhivatalban. 794

500 forintot fizetek annak, aki

Bartilla fogvizének használata mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. G. **Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 303

Az Andrássy-téren felállított sátorban

árutorlódás

folytán kénytelenek vagyunk nagy választéku **divat-, kézmű-, rövidáru, fehérnemű és gyermek-játék szakmába** vágó czikkeinket rendkívül olcsó árban elárusítani.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom felhasználására a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divataruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren felállított sátorban.

Motorvásárlók vétel előtt arról szerezzenek meggyőződést, melyik gyártmány a legjobb!!

Drezdai motor-gyár részv.-t.
 (Ezelőtt HILLE)

gyártja az elismert legjobb **benzin és gázmotorokat** és **benzintelephelyeket**. Malmok, takarmány-kamrák, cseplés és minden más üzemhez kipróbáltan a legelőkeltebb, legegyszerűbb szerkezetű, legtartósabb, legkönnyebb kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referenciák több évi legkielégítőbb üzemekről rendelkezésre.

Vezérképviselő és mintaraktár: **Gellért Ignác és Társánál**
 BUDAPEST, VI. Teréz-körút 41. szám (a nyugati pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizsgálaton legelső díjakkal kitüntetve!

1971

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

535

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.